

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Bakalářská práce

**Dotační politika agrárního sektoru České republiky
2014 - 2020**

Jana MIKOLÁŠKOVÁ

© 2019 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jana Micolášková

Provoz a ekonomika

Název práce

Dotační politika agrárního sektoru České republiky 2014 – 2020

Název anglicky

Agricultural subsidy policy in the Czech Republic 2014 – 2020

Cíle práce

Smyslem práce je vytvořit schéma dotační politiky v agrárním prostoru ČR, které komplexním způsobem charakterizuje možnosti českého farmáře při využívání pobídkových stimulů. Cílem praktické části bakalářské práce bude analýza již poskytnutých dotačních prostředků sledovaného podniku a nalezení vhodných příležitostí využití nových dotačních opatření pro další rozvoj firmy.

Metodika

Pro vypracování bakalářské práce bude použito zejména studium a analýza dostupné odborné literatury, přičemž v praktické části bude využita finanční analýza, metody popisné statistiky a metody pro hodnocení efektivity investičních projektů.

Doporučený rozsah práce

60 stran

Klíčová slova

Dotace, zemědělství, dotační politika, peněžní podpory pro zemědělce, nový dotační program.

Doporučené zdroje informací

EAGRI: Program rozvoje venkova 2014-2020 [online]. Ministerstvo financí, 2017 [cit. 2017-12-26].

Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>
KOCOUREK, J. – ČESKO. *Zemědělské zákony : soubor zákonů k rostlinné a živočišné výrobě, úvodní slovo k základní úpravě, výběr prováděcích předpis : stav k*. Praha: Eurounion, 2007. ISBN 978-80-7317-061-5.

Kolektiv autorů: *Základy podnikové ekonomiky*, První vydání, Vydavatel: ČZU v Praze, Rok vydání 2017, ISBN 978-80-213-2782-5

Ročenka ÚZEI 2015 = Annual Report 2015. Praha: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, 2016. ISBN 978-80-7271-218-2.

SZIF: Dotace [online]. Státní zemědělský intervenční fond, 2017 [cit. 2017-12-26]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs>

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Michal Malý, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 15. 2. 2018

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 2. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 06. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Dotační politika agrárního sektoru České republiky 2014 - 2020" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.03.2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala doc. Ing. Michalovi Malému, Ph.D. za odborné vedení a cenné připomínky při zpracování bakalářské práce. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat celé rodině za podporu při psaní této práce.

Dotační politika agrárního sektoru České republiky 2014 - 2020

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku týkající se čerpání zemědělských dotací nového programového období 2014 – 2020. Hlavní náplní práce je vytvoření uceleného schéma, které detailně charakterizuje jednotlivé dotační programy a podmínky jejich vyplacení. Hodnotí se také ekonomika malé české rodinné farmy, zabývající se rostlinnou výrobou. Podnik vede daňovou evidenci příjmů a výdajů. Vyhodnocuje se finanční situace farmy pomocí finanční analýzy, ukazatelů finančního zdraví a cash flow. Dále je rozebráno složení a vliv přijatých dotací na ekonomiku podniku v letech 2008 – 2018. V závěru práce jsou navrženy dvě investiční příležitosti s využitím dotace, které výrazně ovlivní rozvoj podniku do budoucna. Poslední kapitola sumarizuje výsledky práce.

Klíčová slova

Dotace, zemědělství, dotační politika, peněžní podpory pro zemědělce, nový dotační program.

Agricultural subsidy policy in the Czech Republic 2014 - 2020

Abstract

The bachelor thesis is focused on issues related to the use of agricultural subsidies for the new programming period 2014 - 2020. The main goal is to create a comprehensive scheme that characterizes the individual subsidy programs and the payment conditions in detail. There is also introduced an economy of a small Czech family farm dealing with plant production. The company uses tax and income records. The financial situation of the farm is evaluated by using a financial analysis, financial health indicators and cash flow. Further are discussed the composition and impact of received subsidies on the economy of the company in 2008 - 2018. In the conclusion there were proposed two investment opportunities by using a subsidy that would significantly affect the company's future development. The last chapter summarizes the results of the thesis.

Keywords

Subsidies, agriculture, subsidy policy, financial support of farmers, new subsidy program.

Obsah

1 Úvod.....	13
2 Cíl práce	15
3 Metodika	16
3.1 Metodický postup.....	16
3.2 Charakteristika metod	17
3.2.1 Metody výpočtu finančního zdraví	17
3.2.2 Analýza tokového ukazatele Cash flow	21
3.2.3 Analýza časové řady	22
3.2.4 Grafická analýza	22
3.2.5 Kalkulace	23
3.2.6 Metody hodnocení investic	25
4 Teoretická východiska	29
4.1 Metody vedení účetnictví	29
4.1.1 Daňová evidence FO	29
4.1.2 Účetnictví.....	30
4.2 Investice	31
4.3 Zemědělství a ekonomické aspekty agrárního sektoru ČR	32
4.4 Podpory a dotace agrárního sektoru v ČR.....	34
4.4.1 Podmínky pro poskytnutí dotací	34
4.4.2 Přímé platby	35
4.4.3 Program rozvoje venkova	41
4.4.4 Národní podpory	50
4.4.5 Tržní opatření SOT	58
4.4.6 Operační program rybářství	60
4.4.7 Dotace poskytované PGRLF, a. s.	61
4.4.8 Vratka spotřební daně při nákupu nafty a bionafty.....	65
5 Vlastní práce	66
5.1 Charakterizace podniku.....	66
5.2 Finanční analýza podniku	67
5.2.1 Struktura příjmů a výdajů podniku	67
5.2.2 Podíl výdajů na 1 Kč příjmů	69
5.2.3 Cash flow s dotacemi/bez dotací	69
5.2.4 Finanční zdraví podniku	70
5.2.5 Dotace zemědělského podniku	71
5.3 Návrh dotačních příležitostí	77

5.3.1	Skladovací zemědělská hala na obilí Borga.....	77
5.3.2	Pěstování škrobových brambor.....	81
6	Závěr a doporučení	83
7	Seznam použitých zdrojů.....	85
7.1	Odborná literatura.....	85
7.2	Internetové odkazy a ostatní literatura	88
8	Přílohy	92
8.1	Příloha A: Přepočítávací koeficienty hospodářských zvířat na VDJ	92
8.2	Příloha B: PRV – Projektová opatření	92
8.3	Příloha C: Údaje a tabulky, ze kterých byly tvořeny výstupy vlastní práce	92

Seznam tabulek

Tabulka 1:	Mezní hodnoty a bodové hodnocení ukazatelů FZ.....	20
Tabulka 2:	Rozlišení kategorií FZ dle dosaženého počtu bodů	21
Tabulka 3:	Struktura DŽPZ.....	44
Tabulka 4:	Struktura AEKO	45
Tabulka 5:	Struktura EZ.....	46
Tabulka 6:	Prahové hodnoty MSP	50
Tabulka 7:	Kalkulace RV - obiloviny	78
Tabulka 8:	Splátkový kalendář (Kč)	80
Tabulka 9:	Hodnocení investice.....	80
Tabulka 10:	Kalkulace RV - škrobové brambory	81

Seznam grafů

Graf 1: Velikost farmy.....	66
Graf 2: Celkové příjmy	68
Graf 3: Celkové výdaje	68
Graf 4: Podíl výdajů na 1 Kč příjmů.....	69
Graf 5: Porovnání CF s dotacemi a CF bez dotací.....	70
Graf 6: Bodové ohodnocení FZ podniku	71
Graf 7: Jednotná platba na plochu.....	72
Graf 8: Greening	73
Graf 9: VCP (Ovce a kozy).....	73
Graf 10: PVP - celkem	74
Graf 11: PVP – Přežvýkavci	74
Graf 12: PVP - Ovce a kozy.....	75
Graf 13: PVP – Zemědělská půda.....	75
Graf 14: Podpory z PGRLF	76
Graf 15: Vratka spotřební daně při nákupu nafty	77

Seznam obrázků

Obrázek 1: Schéma programů PGRLF	61

Seznam použitých zkratek

AEKO	Agroenvironmentálně-klimatická opatření
ANC	(Areas with Natural Constraints) Oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními opatřeními
ASZ	Asociace soukromého zemědělství ČR
BPEJ	Bonitovaná půdně ekologická jednotka
CC	(Cross-Compliance) Pravidla podmíněnosti
CF	Cash flow
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČPI	Česká plemenářská inspekce
ČR	Česká republika
ČSV	Český svaz včelařů
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DZES	Dobry zemědělský a environmentální stav
DŽPZ	Dobré životní podmínky zvířat (Welfare)
EFA	Plochy ekologického zájmu
EIS	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EZ	Ekologické zemědělství
FO	Fyzická osoba
FZ	Finanční zdraví
ha	hektar (10 000 m ²)
CHKO	Chráněná krajinná oblast
KBTPM	Krávy bez tržní produkce mléka
LFA	(Less Favoured Areas) Méně příznivé oblasti
LPIS	(Land Parcel Identification System) Registr půdy
MAS	Místní akční skupina
MSP	Mikropodniky a malé a střední podniky
MZ	Mladý zemědělec
MZe	Ministerstvo zemědělství
OR	Obchodní rejstřík
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a. s.

PO	Právnícká osoba
PPH	Povinné požadavky na hospodaření
PPO	Přechodně podporované oblasti
PRV	Program rozvoje venkova
PVP	Přechodné vnitrostátní podpory
RV	Rostlinná výroba
SAPS	(Single Area Payment Scheme) Jednotná platba na plochu
SISPO	Svaz pro intergrované systémy pěstování ovoce
SOT	Společná organizace trhů
SVS	Státní veterinární správa
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
TOP-UP	Národní doplňkové dotace
TTP	Trvalý travní porost
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VCP	Dobrovolná podpora vázaná na produkci
VDJ	Velká dobytčí jednotka
VH	Výsledek hospodaření
ŽV	Živočišná výroba

1 Úvod

„Strategickým posláním českého zemědělství je podílet se na trvalém zajištění potravinového zabezpečení na národní a evropské úrovni a přispět k energetické soběstačnosti ČR, při zvýšení efektivity a konkurenceschopnosti a při podstatném zlepšení ochrany využívaných přírodních zdrojů, vztahů k tvorbě krajiny, rozvoji venkova a zvyšování rekreačního potenciálu, a to s ohledem na probíhající klimatickou změnu.“ (Adam, 2016)

Zemědělství se svou komplexností patří k jedné z nejdůležitějších lidských činností vůbec. Zemědělská výroba má oproti ostatním sférám podnikatelské činnosti četná specifika. Za hlavní specifika zemědělské činnosti, lze považovat zejména biologický charakter výroby. Zemědělství díky vysoké závislosti na přírodních a povětrnostních podmínkách je hůře ovladatelné člověkem. S tím souvisí specifická rizikovost výroby a vysoká flexibilita jakosti produkce. Dalším důležitým rysem zemědělské výroby je častá dlouhodobost produkčního cyklu a nepřetržitý charakter produkce, který neumožňuje zemědělcům vysokou flexibilitu vůči požadavkům trhu. V současné době není význam zemědělství chápán pouze v rovině zemědělské výroby a produkce potravin. Hraje také nezastupitelnou roli při produkci vstupních surovin v nepotravinářské výrobě, která v současné době představuje vysoce perspektivní oblast využití, protože představuje především zdroj obnovitelné energie, která může být vstupem do celé řady výrob, například v energetickém nebo chemickém průmyslu. Zemědělská činnost je nedílnou a základní součástí venkovského prostoru, který si samozřejmě nejen v rámci udržitelnosti krajiny a krajinného rázu, zaslouží péči a podporu. Zemědělství plní i funkci sociální a regionální, kdy přispívá k vytváření nových pracovních míst, podmiňuje osídlování venkova, a má tak komplexní vliv na regionální rozvoj. (Van Zanten, 2014)

Na problematiku zemědělství není možné nazírat pouze na základě ekonomických aspektů, které by mohly vést ke zkrácení a k následnému útlumu zemědělské činnosti. Zemědělství je oblastí, která je usměrňována pomocí zásahů, kvót a dotační politikou. Cílem této politiky je umožnit další rozvoj zemědělství a zachovat konkurenceschopnost zemědělských výrobců v mezinárodním prostoru. Tyto zásahy mění fungování trhu a ovlivňují samozřejmě i tvorbu cen. Dotační zdroje České republiky rozdělujeme do dvou základních skupin podle zdrojů finančních prostředků. Po vstupu ČR do Evropské unie jsou zemědělcům nabízeny evropské dotační programy částečně kofinancované ze státního

rozpočtu a jsou doplněny dotačními programy z národních zdrojů. Do podmínek zemědělského trhu tedy zasahuje, jak stát, tak i Evropská unie, a řeší zacílení a efektivnost dotací. Z národních zdrojů České republiky jsou prostřednictvím cílených programů financovány aktivity, kterými stát přispívá k udržování výrobního potenciálu zemědělství. Jedná se především o podpůrné programy cílené na prvky agroenvironmentálního charakteru, podpora ozdravování polních a speciálních plodin a programy zaměřené proti rozšiřování nebezpečných nákaz hospodářských zvířat. (EAGRI, 2018)

Celá situace je dále komplikována v rámci Evropské unie, kdy zemědělství, respektive Společná zemědělská politika EU, je sporným a neustále nedořešeným problémem. Hlavně díky různorodému a nevyrovnanému přírodnímu prostředí jednotlivých členských států, které má velký vliv na výslednou zemědělskou produkci. Hlavním cílem Společné zemědělské politiky je investovat prostředky tak, aby snižovaly ekonomické a sociální rozdíly mezi členskými státy EU a jejich regiony. Zároveň při nerozvážené realizaci dotační politiky může být pokřiveno tržní prostředí natolik, že povede zemědělskou výrobu k nadprodukcí, a tento stav není samozřejmě z dlouhodobého hlediska udržitelný. Proto významným trendem posledního desetiletí je zaměřit dotace nikoliv kvantitativně, ale kvalitativně v rámci různých účelově zaměřených programů. S tím souvisí i potřeba velmi dobré informovanosti zemědělských podnikatelů o rozsahu a možnostech využití těchto podpůrných programů. Usměrnování nebo také jinak řečeno rozvážná podpora a racionalizace tohoto odvětví vede k potřebě ekonomických informací, které jsou zčásti čerpány z účetnictví a zčásti mimo něj. (Dvořáková, 2017)

Vybrané téma bakalářské práce, které se zabývá dotačními možnostmi v zemědělství, především pro programové období 2014-2020, je obsahově zvoleno v souladu se studijním programem Provoz a ekonomika na České zemědělské univerzitě v Praze. Znalosti získané v průběhu studia daného oboru, počínaje znalostí z oblasti ekonomie, účetnictví a v neposlední řadě také teoretických a z části i praktických znalostí v oblasti zemědělské produkce, jsou aplikovány v předložené práci. Nově získané znalosti při tvorbě této práce významně rozšiřují vědomostní a odbornou bázi autora.

2 Cíl práce

Účelem této práce je vytvořit ucelené schéma dotační politiky pro zemědělské podnikatele v agrárním prostoru České republiky, které komplexním způsobem charakterizuje možnosti českého zemědělce při využívání těchto pobídkových stimulů. Dále pak analýza již poskytnutých dotací sledovaného podniku a nalezení vhodných příležitostí využití nových dotačních prostředků pro další rozvoj firmy.

Dílčí cíle:

- charakteristika zemědělství a Společné zemědělské politiky,
- dotační možnosti v agrárním prostoru ČR,
- vymezení možností dotačního programu PRV (2014 - 2020),
- charakteristika a finanční možnosti podniku,
- analýza ekonomické situace podniku, vlivu dotací a investovaných prostředků potřebných k rozvoji firmy,
- návrhy a případná doporučení pro další reálné využití nové dotace.

Prvním dílčím cílem je úhrnně vymezit agrární sféru v České republice a nastínit cíle a možnosti zemědělské politiky v EU neboli Společné zemědělské politiky EU. Stěžejní část práce je věnována dotačním možnostem zemědělského sektoru, uvedení do problematiky dotačního Programu rozvoje venkova (dále jen „PRV“) a popsání jednotlivých opatření a priorit jednotlivých opatření.

Dalším cílem je zhodnotit, v rámci možností a nalezených dat, pomocí vybraných poměrových ukazatelů a dalších ukazatelů finanční analýzy podniku, ovlivnění podniku dotacemi.

V závěru vlastní práce jsou vypracovány návrhy a doporučení vhodných dotací, pro sledovaný podnik, na následující roky.

3 Metodika

Definice vybraných metod, které jsou použity v teoretické a praktické části práce.

3.1 Metodický postup

Teoretická část je postavena na studii odborných pramenů, internetových zdrojů a na základě ústních sdělení, které se obsahově shodují s vybraným tématem práce, tedy problematice dotačních příležitostí pro české zemědělské podnikatele, českého zemědělství a specifika podnikání v tomto oboru. V teoretické části práce je nejprve popsán agrární sektor České republiky a možnosti čerpání dotačních prostředků pro soukromě hospodařící zemědělce. Využívají se zde odborné informace o možnostech financování podniků a získávání finančních zdrojů. Další teoretickou částí je bližší seznámení s dotačními programy současného programového období (2014 – 2020). Při specifikaci dotačních možností je použita metoda klasifikační a vztahové analýzy. V této části práce se využívají teoretické metody poznání jako je specifikace, abstrakce, analogie, indukce a dedukce. V teoretické části práce jsou hlavně použity metody deskripce dokumentu, obsahová analýza textu a citační metody.

Praktická část je postavena na základě zpracovaných východisek části teoretické, jsou zde aplikovány poznatky získané literární rešerší. V úvodu praktické části práce je podnik definován především na základě dohledatelných informací a je zde využito ústních sdělení majitele farmy a je tak provedena základní charakteristika podniku. V této části práce je vypracována vlastní analýza a hodnocení rodinného podniku, který vede daňovou evidenci. Vzhledem k rozsahu této práce a faktu, že podnik vede daňovou evidenci, jsou zde aplikovány pouze relevantní a vhodně použitelné ukazatele finanční analýzy a další nástroje pro finanční hodnocení podniku. Zde jsou využity metody výpočtu finančního zdraví a metody kalkulace nákladů. Je sestaveno Cash flow podniku na roční bázi během 11 let. Je sestaven přehled a grafická analýza výše a struktury čerpaných evropských a národních dotací. V práci je dále rozebrán vliv dotací na hospodaření podniku, a s tím související ohodnocení. Při hodnocení investice je využito metody hodnocení efektivnosti investičních projektů a metody výnosnosti investic. Téměř v závěru praktické části je provedeno shrnutí výpočtů a jejich hodnocení, následují doporučení o možnosti využití dotační příležitosti, případně opatření, která by vedla k získání dalších dotací.

3.2 Charakteristika metod

Finanční analýza je skupina aktivit, které jsou nezbytné při přípravě a kontrole finančních rozhodnutí firmy. Potřeba finanční analýzy je spojena s požadavkem efektivního chování podniku, návratností investic a s efektivností řízení alokace kapitálu. (Frieberg, 1994)

K naplnění jednoho z cílů finanční analýzy, tedy zefektivnění výkonnosti firmy a zvýšení její hodnoty, dělíme finanční analýzu, dle vzniku, na dvě části. Finanční analýzu, která je součástí podniku a je prováděna finančními manažery a vrcholovým vedením podniku, nazýváme interní analýzou. Tato vnitřní analýza srovnává skutečnost s plánem, hodnoty minulých období, stanovuje trendy vývoje, srovnává konkurenční podniky téhož odvětví a skutečnost se standardními hodnotami. Naopak externí analýza podniku, je prováděna zvnějšku, - bankami, investory, zaměstnanci, konkurencí, obchodními partnery a státem. (Synek a kol., 2011)

Charakter finanční analýzy se mění s cíli, které se jejím prostřednictvím sledují. (Frieberg, 1994)

3.2.1 Metody výpočtu finančního zdraví

V rámci posouzení finančního zdraví (FZ) podniku jsou hodnoceny finanční i nefinanční ukazatele a jejich vývoj v čase. Finanční zdraví je počítáno podle platné metodiky Ministerstva zemědělství a posuzuje zdraví žadatele v rámci PRV 2014 - 2020 a v praxi se provádí za poslední tři po sobě navazující období bezprostředně předcházející roku podání žádosti o dotaci. Výjimkou je, když subjekt podnikání zahájil nově činnost, je bez historie, pak se FZ prokazuje pouze za dva uzavřené roky. Finanční zdraví je vyhodnocováno pouze v případě, že je splněna podmínka, že subjekt je účetní jednotkou nebo vede daňovou evidenci. Pro vyhodnocení FZ se užívá 10 poměrových ukazatelů finanční analýzy. Tyto ukazatele zahrnují oblast rentability, likvidity, zadluženosti a aktivity. (Eagri.cz, 2018)

Ukazatelé se vyhodnocují pro každé účetní období jednotlivě, a podle jejich výsledné hodnoty jsou jim přiděleny příslušné body (Tab. 1). Následně se body každého jednotlivého období sečtou a výsledným výstupem výpočtu je aritmetický průměr součtu bodů za účetní období. Maximálním počtem je 30 bodů a pro splnění podmínky FZ je

zapotřebí získat více než 9 bodů, podle počtu dosažených bodů se pak přidělí kategorie viz. Tab. 2. Pokud subjekt vede daňovou evidenci je kontrolována shoda hodnot v evidenci příjmů a výdajů, v evidenci majetku a dluhů a v ověřených daňových přiznáních, nebo v případě elektronického podání daňového přiznání, se akceptuje potvrzení o podání daňového přiznání. Tyto výkazy se nezasílají prostřednictvím Portálu farmáře na SZIF, ale dokládají se pouze vygenerované, vyplněné formuláře přes Portál farmáře. (Eagri.cz, 2018)

Dle metodiky Ministerstva zemědělství (2018) jsou vzorce pro ukazatele FZ pro daňovou evidenci následující:

Rentabilita celkového majetku (RCM, v %, maximalizační kritérium),

$$RCM = \frac{P - V - O}{CM} * 100 \quad (3.1)$$

Výnosnost kapitálu, demonstruje schopnosti podniku dosahovat zisku s použitím investovaného kapitálu. (Knápková a kol., 2013)

Rentabilita vlastních zdrojů (RVZ, v %, maximalizační kritérium),

$$RVZ = \frac{P - V - O}{\check{C}M} * 100 \quad \text{nebo} \quad RVZ = \frac{P - V - O}{CM - ZC} \quad (3.2)$$

Celková zadluženost (CZ, v %, minimalizační kritérium),

$$CZ = \frac{ZC}{CM} * 100 \quad (3.3)$$

Ukazatele zadluženosti fungují jako indikátory výše rizika, které podnik nese při daném poměru a struktuře vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Čím vyšší zadluženost podnik má, tím vyšší riziko na sebe bere, protože musí být schopen své závazky splácet bez zřetelů na to, jak se mu právě vede. Cizí kapitál je pro firmu levnější než vlastní kapitál, protože úroky z cizího kapitálu snižují daňové zatížení podniku. Z hlediska riskantnosti pro uživatele je vlastní kapitál nejbezpečnějším zdrojem financování. Z výše zmíněného plyne, že každá firma by měla usilovat o co nejvýhodnější poměr vlastního a cizího kapitálu. Pozornost musí být také věnována splatnosti pohledávek, protože krátkodobé zdroje představují pro podnik vyšší riziko. (Knápková a kol., 2013)

Základním ukazatelem zadluženosti je celková zadluženost, její optimální hodnota se pohybuje mezi 30-60 %, podle příslušnosti k odvětví a schopnosti podniku splácet úroky z úvěrů. (Knápková a kol., 2013)

Krytí dlouhodobého majetku (DM) vlastními zdroji (KDM, násobek, maximalizační kritérium),

$$KDM = \frac{\check{C}M}{DHM + DNM} \quad (3.4)$$

Podíl výdajů na 1 Kč příjmů (PVP, násobek, minimalizace),

$$PVP = \frac{V}{P} \quad (3.5)$$

Doba obratu zásob (DOZ, dny, minimalizace),

$$DOZ = \frac{Z}{P} * 360 \quad (3.6)$$

Obrátkovost majetku (OM, násobek, maximalizace),

$$OM = \frac{P}{CM} \quad (3.7)$$

Pohotová likvidita (PL, násobek, maximalizační kritérium),

$$PL = \frac{Po + PPh + PPb + CP + PV}{Zv + \acute{U}P} \quad (3.8)$$

Likvidita vyjadřuje schopnost podniku hradit své závazky. Tyto ukazatele poměří to, čím je možno platit s tím, co je nutno zaplatit. (Knápková a kol., 2013)

Doba splatnosti závazků (roky, minimalizace),

$$DSZ = \frac{ZC}{P - V} \quad (3.9)$$

Investiční aktivita (v %, maximalizace).

$$IA = \frac{HMk + OMk + HMz - OMz + O}{HMz + OMz} * 100 \quad (3.10)$$

Analýza aktivity informuje podnik, jak nakládá a využívá jednotlivé části majetku. (Vochozka, 2011)

Kde představují: *Z* – zásoby, *P* – příjmy (tržby z obchodu a výroby), *V* – výdaje, *O* – odpisy, *DHM* – dlouhodobý hmotný majetek, *DNM* – dlouhodobý nehmotný majetek, *CM* – majetek celkem, *ČM* – čistý majetek, *PPh* – peněžní prostředky v hotovosti, *PPb* – peněžní prostředky na běžném účtu, *CP* – cenné papíry, *PV* – peněžní vklady, *ÚP* – úvěry a půjčky, *Zv* – závazky, *ZC* – celkové závazky, *Po* – pohledávky, *HMz* - hmotný majetek na začátku zdaňovacího období, *OMz* - ostatní majetek na začátku zdaňovacího období, *HMk* - hmotný majetek na konci zdaňovacího období, *OMk* - ostatní majetek na konci zdaňovacího období.

Tabulka 1: Mezní hodnoty a bodové hodnocení ukazatelů FZ

Ukazatel	Mezní hodnoty pro jednotlivá bodová hodnocení			
	0 bodů	1 bod	2 body	3body
Rentabilita celkového majetku (%)	$(-\infty; 0>$	$(0; 1,5)$	$<1,5; 3>$	$(3; \infty)$
Rentabilita vlastních zdrojů (%)	$(-\infty; 0>$	$(0; 1,7)$	$<1,7; 4)$	$(4; \infty)$
Celková zadluženost (%)	$(-\infty; 30)$	$<30; 50>$	$(50; 100)$	$<100; \infty)$
Krytí DM vlastními zdroji (nás.)	$(-\infty; 0>$	$(0; 0,51)$	$<0,51; 1>$	$(1; \infty)$
Podíl výdajů na 1 Kč příjmů (nás.)	$(-\infty; 0,95)$	$<0,95; 0,99>$	$(0,99; 1>$	$(1; \infty)$
Doba obratu zásob (dny)	-	$(-\infty; 40)$	$<40; 70>$	$(70; \infty)$
Obrátkovost majetku (nás.)	-	$(-\infty; 0,3)$	$<0,3; 1>$	$(1; \infty)$
Pohotová likvidita (nás.)	-	$(-\infty; 0,7)$	$<0,7; 1,5>$	$(1,5; \infty)$
Doba splatnosti závazků (roky)	$(-\infty; 0)$	$<0; 5)$	$<5; 7>$	$(7; \infty)$
Investiční aktivita (%)	$(-\infty; 0>$	$(0; 2,51)$	$<2,51; 5>$	$(5; \infty)$

(Zdroj: Vlastní zpracování, dle Mze 2018)

Tabulka 2: Rozlišení kategorií FZ dle dosaženého počtu bodů

Kategorie A	(22; 30>	Splnění podmínky FZ
Kategorie B	(14; 22>	
Kategorie C	(9; 14>	
Kategorie D	(6; 9>	Nesplnění podmínky FZ
Kategorie E	<0; 6>	

(Zdroj: Ministerstvo zemědělství, 2018)

3.2.2 Analýza tokového ukazatele Cash flow

Cash flow (CF) je přehled o peněžních tocích podniku za určité období, je relevantním prvkem finančního řízení a finanční analýzy podniku, a velmi úzce souvisí se zajišťováním jeho likvidity. CF sleduje skutečnou změnu stavu peněžních prostředků a vysvětluje přírůstky a úbytky peněžních prostředků v podniku a důvody, proč k nim došlo podle zvolených kritérií. Proto je tok hotovosti považován za velmi významný ukazatel úspěšnosti firem. Struktura výkazu peněžních toků nemá pevně stanovenou strukturu, ale musí mít pro uživatele, co nejlepší vypovídací schopnost. Nejčastěji se CF rozděluje do tří oblastí. První a nejdůležitější oblastí pro samotnou existenci firmy je oblast provozní činnosti, do které zahrnujeme základní výdělečné činnosti podniku. Druhou oblastí je sféra investiční, kam spadá, jak pořízení a prodej DHM, tak činnosti související s poskytováním úvěrů, půjček a výpomocí, které nejsou považovány za provozní činnost. Poslední oblastí je sféra externího financování, která představuje peněžní toky, které vedou ke změně velikosti vlastního kapitálu a dlouhodobých závazků. (Knápková a kol., 2013)

„K sestavení výkazu CF se používá metody přímé nebo metody nepřímé. Přímá metoda je založena na vykazování hlavní skupiny peněžních příjmů a výdajů. Základem pro nepřímou metodu jsou změny v rozvaze, nepeněžní transakce a další operace prováděné podnikem“ (Vochozka, 2011).

V této práci je použita přímá metoda, jelikož podnik vede daňovou evidenci a v případě přímé metody, se CF sestavuje na základě skutečných plateb, tzn. CF se vyjadřuje jako rozdíl mezi peněžními příjmy a výdaji.

Peněžními příjmy rozumíme: prodej za hotové, inkaso pohledávek, půjčky, úvěry, vklady majitelů v hotovosti, prodej majetku, aj. Z těchto peněžních příjmů podnik uskutečňuje výdaje jako jsou: platby za faktury, výplaty zaměstnanců, sociální výdaje,

pojištění, nákup strojů, splátky půjček a úvěrů, odvody daní a výplaty dividend. (Synek a kol, 2011)

3.2.3 Analýza časové řady

Hodnoty určitého jevu, které máme uspořádané podle časového sledu, nazýváme časovou řadou. Pokud charakterizují stav k určitému okamžiku nazýváme je okamžikovými časovými řadami (příkladem může být vývoj zásob, vývoj počtu zaměstnanců nebo stavu pohledávek, aj.), graficky znázorňujeme pomocí spojnicového diagramu. Charakterizují-li časové řady jevy, které vznikly nebo zanikly za určitou dobu, nazýváme je intervalovými časovými řadami, (např. objem produkce, náklady nebo objem zisku), pro grafické zobrazení se používá sloupcový a spojnicový diagram. Z časového hlediska a periodicity ukazatelů rozeznáváme dlouhodobé (roční perioda ukazatelů, a více) a krátkodobé (kratší než 1 rok) časové řady. V podnikové praxi se běžně vyskytují všechny druhy časových řad. (Synek, 2009)

Pro charakterizování časové řady využíváme mimo grafického popisu, například. Z-diagram a míry polohy a variability, v práci je ale použit grafický popis časových řad.

3.2.4 Grafická analýza

Grafická analýza nemůže zcela nahradit podrobnou analýzu jednotlivých ukazatelů a vztahů mezi nimi, ale používáme ji ke zvýšení názornosti ve finanční analýze. Existují různé typy grafů, k nejběžnějším patří grafy sloupkové, spojnicové a výsečové. V současné době stoupla obliba tzv. spider grafů, které zobrazují 16 ukazatelů finanční analýzy současně (jejich počet se může zvýšit nebo snížit). Tento typ grafu umožňuje rychle a přehledně srovnat podnik vzhledem k odvětvovému průměru, ke konkurenčnímu podniku nebo vzhledem k nejlepšímu podniku odvětví. (Synek a kol., 2011)

Grafickou analýzu lze použít také pro komplexní pohled na investiční projekt z hlediska příjmů z jeho realizace. Přejídný jev se graficky vyjadřuje v podobě impulsové nebo přechodové charakteristiky. Impulsová charakteristika zobrazuje odezvu systému na vstupní impuls, kterým je investiční výdaj následovaný příjmy z investice. Z impulsové charakteristiky lze vyčíst jak návratnost investice, tak i její riziko, dle rozložení peněžních příjmů. Přejídná charakteristika pracuje s výstupní veličinou přepočtenou na jednotku veličiny vstupní. (Máče, 2006)

3.2.5 Kalkulace

Kalkulace nákladů je písemný přehled jednotlivých složek nákladů a jejich úhrn na kalkulační jednici. Kalkulační jednice vyjadřuje určitý výkon (práce, služba, výrobek nebo polotovár) vymezený měřicí jednotkou (množství, hmotnosti, času, apod.). Kalkulace vlastních nákladů pomáhá podniku stanovit vnitropodnikové ceny výkonů, sestavit rozpočty, kontrolovat a provádět rozbor hospodárnosti výroby, sledovat rentabilitu výkonů a limitovat náklady. Náklady kalkulace jsou převážně shodné s náklady finančního účetnictví (daňové evidence), liší se pouze minimálně. Do kalkulace se dodatečně zahrnují položky podnikatelských mezd, kalkulačních úroků za použití vlastního kapitálu, kalkulačního nájemného za použití vlastních prostor a položky kalkulační rizikové přírážky a kalkulačních odpisů. Kalkulační odpisy se účtují v takové výši, aby při náhradě daného prostředku, zajistily peněžní prostředky potřebné k jeho náhradě. Kalkulační odpisy se účtují do té doby, dokud je daný prostředek skutečně využíván. Na rozdíl od odpisů finančního účetnictví, kdy se odpisy evidují podle předpisů a po uplynutí stanovené doby odepisování se dále neúčtují. (Synek a kol., 2011)

Podnik využívá, v rámci své činnosti, dva druhy kalkulací. Provádí kalkulace předběžné, kdy se podnik informuje o výrobě určitých výrobků na základě predikce potřebných nákladů plánované produkce. Naopak na základě skutečných nákladů a skutečné produkce sestavuje ke konci účetního období výslednou kalkulaci. Při kalkulaci nákladů v zemědělství se používají různé kalkulační metody, s ohledem na fakt, že zemědělská výroba je ve většině případů výrobou sdruženou, tedy že při jednom výrobním procesu vznikne více různých výkonů a jejich vzájemný poměr je jen velmi těžce ovladatelný. Při výpočtu kalkulace sdružené výroby se využívá metoda odečítací nebo rozčítací, případně kombinace těchto metod. (Poláčková a kol., 2010)

Metoda odečítací (zůstatková)

Tato metoda se používá v zemědělských podnicích z důvodu jednoduchosti výpočtu. Podnik sleduje souhrnně náklady na sdružené výkony podniku a jeden druh výkonu se označí za hlavní, a všechny ostatní výkony podniku budou vedlejšími, např. při kalkulaci obilovin (hlavní výrobek zrno, vedlejší výkon sláma). (Poláčková a kol., 2010)

Metoda rozčítací

Metoda rozčítací nerozlišuje sdružené výkony podniku na hlavní a vedlejší a tyto výkony se považují za rovnocenné. U všech výkonů se zjišťují vlastní náklady pomocí rozčítacích základů, které vyjadřují vzájemný vztah naturálních či peněžních ukazatelů. Nejběžnější základny jsou ekvivalentní čísla neboli poměrová čísla, procentní podíly nebo pomocná kalkulační jednice. (Poláčková a kol., 2010)

Kalkulace nákladů rostlinné výroby (dále jen „RV“) (Uzei.cz, 2010):

- 1) Nakoupený materiál – osiva, sadba, krmiva, steliva, hnojiva, prostředky ochrany rostlin, léčiva a ostatní přímý materiál
- 2) Vstupy vlastní výroby – osiva, sadba, krmiva, steliva, hnojiva a ostatní vlastní výrobky
- 3) Ostatní přímé náklady a služby – externí služby, energie, PHM, pojistné, nájemné, daň z pozemků
- 4) Pracovní náklady – mzdové a ostatní osobní náklady
- 5) Odpisy majetku – účetní odpisy kalkulované přímo k jednotlivým výkonům
- 6) Odpisy zvířat – účetní odpisy zvířat
- 7) Náklady pomocných činností – náklady vlastních mechanizačních prostředků, opravy a udržování
- 8) Výrobní režie – nájemné, náhradní díly a materiál na opravy a další položky společné pro RV resp. ŽV
- 9) Správní režie – elektrická energie, výkony spojů, nájemné, úroky a další položky společné pro celý podnik

3.2.6 Metody hodnocení investic

„Investice na nejjobecnější úrovni je možné chápat jako vynakládání zdrojů za účelem získání užitků, které jsou očekávány v delším budoucím časovém období. Investice patří k základním podmínkám dlouhodobé prosperity podniku a v dlouhodobém horizontu by podnik měl investovat minimálně do výše odpisů, aby vůbec zajistil obnovu svého majetku. Pro další růst a prosperitu by měl investovat prostředky ještě vyšší“ (Scholleová, 2012).

Investice lze dělit do různých kategorií, můžeme je dělit podle druhu majetku na investice hmotné, nehmotné a finanční. Z hlediska přínosu pro rozvoj podniku dělíme investice do tří skupin. První skupinou jsou investice regulativní, ty se většinou provádí v důsledku změny zákona, předpisu nebo normy a jsou realizovány, aby mohl podnik i nadále existovat. Druhou skupinou jsou investice obnovovací, jsou nutné pro dlouhodobou stabilitu podniku a jde o investice do nového zařízení, které nahrazuje minimálně stejně tak dobře staré stávající zařízení. Třetí skupinou jsou investice rozvojové, které slouží k pořízování dalších zařízení nad rámec nutné obnovy s cílem zajistit další rozvoj podniku. Co se týče informací, které potřebuje podnikatel před investováním vědět, pevně a přesně dané jsou informace o ceně, době životnosti zařízení a kapacitě a dalších technických parametrů zařízení. Dále pak informace, které jsou otázkou volby a odhadu, jako jsou například očekávané budoucí příjmy a výdaje. Pro vyhodnocení investic, na základě těchto informací, existuje množství technik. V případě, že používáme informace z cash flow z investice, používáme statické metody. Statické metody jsou jednoduché a snadné pro vyhodnocení, slouží především k rozhodnutí, zda jsou investice pro podnik výhodné, či nikoliv. V opačném případě využijeme metody dynamické. (Scholleová, 2012)

STATICKE UKAZATELE:

Celkový příjem z investice (CP)

$$CP = CF_1 + CF_2 + \dots + CF_n = \sum_{i=1}^n CF_i \quad (3.11)$$

Čistý celkový příjem z investice (NCP)

$$NCP = CP - IN = -IN + \sum_{i=1}^n CF_i \quad (3.12)$$

Průměrné roční cash flow (CF) plynoucí z investice

$$\bar{CF} = \frac{CP}{n} \quad (3.13)$$

Průměrná roční návratnost (investované částky)

$$\bar{CF} = \frac{\bar{CF}}{IN} \quad (3.14)$$

$$\bar{r} = \frac{\bar{CF}}{IN} \quad (3.15)$$

Průměrná doba návratnosti

$$\bar{doba} = \frac{1}{\bar{r}} \quad (3.16)$$

Kde představují: CF_i – cash flow v roce i , IN – počáteční investovaný výdaj, CP – celkový příjem, n – počet let životnosti investice.

Dalším typem metod pro hodnocení investic podniku vedle statických metod jsou dynamické metody. Dynamické metody zohledňují tři základní faktory, které jsou důležité při rozhodování o investicích, je to faktor času, finančních přínosů a faktor rizika. (Scholleová, 2012)

DYNAMICKÉ UKAZATELE:

Čistá současná hodnota (NPV)

Tato metoda porovnává příjmy a výdaje z investice, vždy v jejich současných hodnotách. NPV udává, kolik peněz nad investovanou částku dostane podnik navíc. Investici je možné přijmout je-li $NPV \geq 0$, čím vyšší hodnota NPV vyjde, tím lépe. Pokud je NPV menší, investici nebudeme provádět. (Scholleová, 2012)

$$\begin{aligned} NPV &= -IN + \frac{CF_1}{(1+WACC)^1} + \frac{CF_2}{(1+WACC)^2} + \dots + \frac{CF_n}{(1+WACC)^n} = \\ &= -IN + \sum_{i=1}^n \frac{CF_i}{(1+WACC)^i} \end{aligned} \quad (3.17)$$

$$WACC = r_d * (1 - t) * \frac{D}{C} + r_e * \frac{E}{C} \quad (3.18)$$

Kde představují: IN – počáteční investiční výdaj, CF_i – cash flow v roce i , n – počet let, $WACC$ – vážené náklady na kapitál, r_d – úroková míra placená z cizího kapitálu, t – sazba daně z příjmu, D – úročený cizí kapitál, r_e – požadovaná procentní výnosnost vlastního kapitálu, E – vlastní kapitál, C – celkový zpoplatněný kapitál (musí platit $C=D+E$).

Vnitřní výnosové procento (IRR)

IRR znamená relativní procentní výnos vznikající z investice v provozu. Investici přijímáme, je-li $IRR \geq WACC$ a znamená to, že roční procentní výnos by měl být alespoň tak velký, jako je procentní náklad kapitálu v podniku. Čím vyšší má investice IRR, tím lepší je její relativní výhodnost. Tato metoda se smí použít pouze v případě konvenčních peněžních toků. (Scholleová, 2012)

$$-IN + \sum_{i=1}^n \frac{CF_i}{(1+IRR)^i} = 0 \quad (3.19)$$

Index ziskovosti (PI)

Dalším relativním měřítkem je PI, počítáme ho jako poměr přínosů a počátečních kapitálových výdajů. Investice bude přijatelná, pokud $PI \geq 1$, a čím více bude index přesahovat hodnotu 1, tím bude pro nás investice ekonomicky výhodnější. (Scholleová, 2012)

$$PI = \frac{\sum_{i=1}^n \frac{CF_i}{(1+WACC)^i}}{IN} = \frac{PV}{IN} \quad (3.20)$$

(Význam ostatních proměnných zůstává.)

Doba návratnosti, splacení investice (I)

I je doba, za kterou se projekt splatí z příjmů z této investice, tedy ze svých zisků po zdanění a odpisů. Návratnost je dána tím rokem živostnosti investičního projektu, v němž platí požadovaná rovnost. Čím menší je I, tím je projekt hodnocen příznivěji. Investici přijmeme, pokud vypočítaná I je menší než předem stanovená očekávaná/kriteriální doba návratnosti investice. (Valach, 2006)

$$I = \sum_{i=1}^a (Z_n + O_n) \quad (3.21)$$

Kde: I – pořizovací cena (kapitálový výdaj), Z_n - roční zisk z investic po zdanění v jednotlivých letech živostnosti, O_n - roční odpisy z investice v jednotlivých letech životnosti, n – jednotlivá léta živostnosti, a – doba návratnosti.

4 Teoretická východiska

Tato kapitola je věnována rešerži odborných podkladů, které slouží k poznání současného stavu řešené problematiky.

4.1 Metody vedení účetnictví

Podnikatelskou činnost, její průběh a zjišťování výsledku hospodaření, lze evidovat dvojitým způsobem, formou daňové evidence (dříve, do roku 2004, Jednoduché účetnictví) nebo vedením (dříve tzv. podvojeného) účetnictví. (Ekonomikon.cz, 2018)

Hlavní rozdíl spočívá ve způsobu zjišťování výsledku hospodaření, kdy se u daňové evidence zjišťuje jako rozdíl mezi příjmy a výdaji, u účetnictví je to rozdíl výnosů a nákladů. (Štohl, 2013)

4.1.1 Daňová evidence FO

Daňová evidence slouží jako podklad pro stanovení základu daně z příjmů, kde se eviduje stav a pohyb majetku a závazků firmy. Pro ekonomické rozhodování a řízení firmy poskytuje tato evidence potřebná data, opírá se o prvotní doklady, a z nich pak provádí záznamy, které následně třídí a sumarizuje. Pro správné stanovení daňové povinnosti musí daňová evidence poskytovat údaje v členění potřebném pro sestavení daňového přiznání za příslušné zdaňovací období. Zdaňovacím obdobím daně z příjmů FO je kalendářní rok. Daňová evidence primárně obsahuje údaje o příjmech, výdajích, majetku a závazcích podnikatele. Eviduje peněžní a hmotné toky, které vznikají v podniku prodejem výrobků, zboží a služeb, anebo jsou vynakládány na dosažení, zajištění a udržení příjmů podniku. Jednotlivé složky firemního majetku jsou evidovány v odpovídající formě v daňové evidenci. Peněžní prostředky se evidují v Deníku příjmů a výdajů, jiné složky majetku a závazků se vykazují v evidenčních kartách (karty dlouhodobého majetku, zásob, pohledávek a závazků, rezerv, úvěrů a půjček, atd.), a jsou vedeny nejčastěji v elektronické formě, je na každém, jakou formu vedení daňové evidence si zvolí. (Dušek, 2013)

Daňová evidence je upravena zákonem o daních z příjmů (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů), a vedou jí FO, které dosahují příjmů z podnikání a nejsou přitom účetní jednotkou. Zákon č. 586/1992 Sb., stanovuje, že daň z příjmů (která v současné době činí

15 % a je vypočtena ze základu daně snížené o nezdanitelné příjmy a odčitatelné položky základu daně, zaokrouhlené na celá sta Kč dolů) daň odvádí všichni poplatníci, bez ohledu, zda patří mezi rezidenty nebo nerezidenty České republiky. (Marková, 2018)

4.1.2 Účetnictví

Je upraveno zákonem o účetnictví (č.563/1991 Sb.) a vedou jej, v rozsahu a odpovídajícím způsobem, fyzické a právnické osoby, které se staly účetní jednotkou, tedy pokud jsou zapsáni v obchodním rejstříku nebo vedou účetnictví z vlastního rozhodnutí. (Ekonomikon.cz, 2018)

Účetnictví dle Novotného (2018), kromě informační funkce, plní i funkce:

- registrační – vede soustavné zápisy s uchováním informací,
- důkazní – slouží jako nástroj při vedení sporů a ochraně práv,
- kontrolní – zprostředkovává správu majetku,
- daňovou – je podkladem pro daňové účely,
- dispoziční – podporuje kvalifikované a včasné rozhodování.

Zákon o účetnictví č.563/1991 Sb., stanovuje, že účetní jednotky musí vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů.

Účetním obdobím, které vychází z úpravy v zákoně o účetnictví, je kalendářní nebo hospodářský rok (nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců). Účetní jednotka musí při evidenci zachovávat stanovené postupy a metodické prvky, s cílem uzavřeného a propojeného systému podvojného účetnictví, které musí být pravdivým obrazem skutečnosti. Operace se účtují vždy ne v naturálních, ale peněžních jednotkách a české měně. (Skálová, 2018)

Dle zákona o účetnictví č.563/1991 Sb., jsou účetní jednotky povinny dodržovat zejména směrnou účtovou osnovu, uspořádání a označování položek, obsahové vymezení, účetní metody, podmínky přebírání a předávání účetních záznamů, a dodržovat podmínky stanovené prováděcími právními předpisy stanovené zákonem.

Základními metodickými prvky účetnictví jsou: účet se stranami Má Dáti a Dal (reprezentuje rozvahovou nebo výsledkovou položku a vystihuje její ekonomický obsah),

dokladovost (povinnost doložit všechny operace účetními doklady), používání souvztažných účtů a podvojnost účetních zápisů (účetní operace je účtována na dvou účtech, které reprezentují dvě rozvahové položky, nebo rozvahovou a výsledkovou podložku). (Skálová, 2018)

Na začátku a na konci každého účetního období je firma povinna sestavit Rozvahu, která poskytuje informace o aktivech (formě majetku účetní jednotky) a pasivech (zdrojích krytí majetku). Aktiva a pasiva musí být vždy v rovnováze, jejich hodnota se na konci období musí rovnat. (Holíková, 2011)

Výsledek hospodaření běžného a minulého období zjistí účetní jednotka při evidenci nákladů a výnosů ve Výkazu zisku a ztráty (běžně se můžeme setkat s pojmem „Výsledovka“). Tento výkaz má rovněž jako Rozvaha svou předepsanou strukturu. (IPodnikatel.cz, 2012)

4.2 Investice

Investice, lze chápat jako vynaložené statky, které nejsou určeny k okamžité spotřebě, ale k výrobě statků dalších, v budoucnu. Investiční rozhodnutí má dlouhodobé účinky a špatně mířená neefektivní investice může mít pro podnik zcela fatální účinky. Bez investic se žádný podnik neobejde, zvláště pak ten, který se chce rozvíjet a obstát před konkurencí. (Synek, 2011)

Investice v zemědělství

Investice v rostlinné i živočišné výrobě vedou k redukcí výrobních nákladů, k modernizaci nebo zlepšení jakosti výrobků, zefektivnění využívání výrobních faktorů a snadnějšímu přístupu k inovativním technologiím. Jinými slovy, jsou tedy zásadní pro další fungování a činnost firmy zemědělského podnikatele. (Eagri.cz, 2018)

Rozsah a míra investic směřujících do zemědělství jsou závislé na zdrojích a možnostech vlastního financování zemědělského podnikatele, rozsahu podpor a na možnosti získání bankovních úvěrů. Na pozitivní vývoj investic má výrazný vliv vývoj ziskovosti zemědělství, a především v posledních šesti letech i velmi aktivní snaha bank o poskytnutí komplexních služeb určených přímo pro tuto oblast podnikání. Optimistické ekonomické výsledky byly také podpořeny investičními dotacemi v rámci osy I PRV a

také subvencování části úroků z úvěrů a garancí úvěrů prostřednictvím PGRLF. Z dlouhodobého hlediska zaostává financování leasingem oproti financování čerpaného pomocí úvěrů, který má možnost spojení s dotačními programy Evropské unie nebo PGRLF. V rámci leasingu se upouští od finančního leasingu a zajímavějším se stává leasing operativní. V roce 2016 byl znát výrazný meziroční pokles investic do strojů a zařízení, důvodem je skutečnost, že zemědělské podniky svůj strojní park obnovily v předcházejícím programovém období. Podniky, zvláště podniky specializované na polní rostlinnou výrobu, každým rokem více investují do nákupu zemědělské půdy, s čímž souvisí i dlouhodobý pozvolný pokles podílu pronajímané půdy. Podniky s živočišnou produkcí více investují do rekonstrukcí budov a staveb, což má příznivý vliv na zdraví a pohodu zvířat, potažmo s tím je spojené i zlepšení kvality produkce rostlinné a živočišné výroby. Další investice a finanční prostředky jsou vkládány do ochrany podzemních a povrchových vod a ochranu klimatu. Významnou roli v investiční činnosti zemědělských podniků mají podpory z Programu rozvoje venkova a z programů PGRLF. (ÚZEI.cz - Zelená zpráva, 2016)

4.3 Zemědělství a ekonomické aspekty agrárního sektoru ČR

Zemědělské hospodaření je dominantní z hlediska způsobu využití půdního fondu a mělo by tak podporovat zachování a zvyšování úrodnosti půdy, nemělo by snižovat retenční vlastnosti půdy a mělo by omezovat erozi půdy. Významnou roli zde také hrají vlastnické vztahy, které jsou základním přirozeným vztahem v zemědělství a je obecně známé, že vlastník nemovitosti/pozemku se k němu chová lépe, než nájemce. V agrárním sektoru je půda velmi důležitá, nejenže zajišťuje živobytí, ale také slouží k hromadění bohatství a jeho předávání mezi generacemi. Velmi důležitou funkcí, se kterou pracuje SZP, je také udržení místní kultury prostředí krajiny, na který má způsob hospodaření přímý vliv. (Voltr a kol., 2018)

Výměra zemědělské půdy v ČR činí 4,2 mil. ha. Z toho 3 mil. ha je orné půdy, na které jsou střídány jednotlivé plodiny dle pěstitelských oblastí a vlastního zaměření zemědělského podnikatele. Zemědělská výroba se zabývá rostlinnou a živočišnou výrobou. Rostlinná výroba ČR je zaměřena na produkci potravin, krmiv a surovin. Nejdůležitější skupinou plodin jsou u nás obiloviny (především pšenice a ječmen), které zabírají více jak

polovinu osevních ploch. Nejvýznamnějšími rostlinnými komoditami kromě obilovin jsou olejniny, luskoviny a píce. (Eagri.cz, 2018)

Hlavním cílem živočišné výroby produkce potravin a zvýšení potravinové soběstačnosti ČR. Bezpečná produkce masa, mléka, vajec a ostatních živočišných komodit. ŽV také významně přispívá k udržení kulturního rázu krajiny. (Eagri.cz, 2018)

Aktuální zemědělská politika ČR je realizací cílů zemědělství do roku 2030, kdy hlavními strategickými cíli jsou (Eagri.cz, 2018):

- Zajištění potravinového zabezpečení při podstatném zlepšení dopadů zemědělství na přírodní zdroje,
- Zvýšení efektivnosti a konkurenceschopnosti zemědělských podniků,
- Zajištění vyváženého ekonomického rozvoje a životaschopnosti zemědělských podniků,
- Rozvoj využití zemědělské biomasy jako obnovitelného zdroje energie,
- Zlepšení vztahů zemědělství k venkovu,
- Rozvoj a využití poznatků vědecko-technologického vývoje ve prospěch reálné konkurenceschopnosti,
- Snížení dopadů rizikovosti podnikání v zemědělství,
- Zvyšování ochrany půdy v době klimatické změny s ohledem na udržitelné hospodaření a na komplexní rozvoj a tvorbu krajiny.

K naplnění těchto strategických cílů slouží mj. zemědělská dotační politika ČR, která je pod záštitou MZe, s pověřením SZIF. SZIF zajišťuje dle pravidel SZP platby prostředků z evropských i národních zdrojů. (Eagri.cz, 2018)

Základní směry SZP na období 2014 – 2020 zahrnují kromě jiného integrovanější a cílenější přístup k rozvoji venkova, více prosazující územní hledisko než předcházející programové období. Jde o lepší koordinaci a zjednodušení opatření v oblasti rozvoje venkova se zbývající částí strukturálních fondů. Existují dva pilíře SZP, prvním pilířem jsou Přímé platby a druhým PRV. Druhý pilíř SZP (PRV) se soustředí na podporu konkurenceschopnosti, inovací, zemědělství založeného na znalostech, usazování mladých zemědělců, udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a vyváženého územního rozvoje. (Voltr a kol., 2018)

4.4 Podpory a dotace agrárního sektoru v ČR

Cílem programů je podpora zemědělství, udržování výrobního potenciálu agrárního sektoru a rozvoj venkova.

4.4.1 Podmínky pro poskytnutí dotací

Každý žadatel o dotaci, musí být dle zákona zemědělským podnikatelem, který vlastní majetek a právně vystupuje, alespoň po dobu platnosti dotačních podmínek, na území České republiky. Od roku 2018 není uplatňována podmínka prokazování Aktivního zemědělce (příjmy ze zemědělské činnosti tvoří 1/3 příjmů celkových). Žadatel musí dodržovat podmínky ke kterým se zaváže, v rámci kontroly podmíněnosti, po celý kalendářní rok. (Eagri.cz, 2018)

Žadatel nemůže být subjekt, který obdržel v příslušném roce na účel nebo předmět, na který požaduje dotaci, úvěr s podporou PGRLF nebo jinou dotaci. O poskytnutí dotace rozhoduje MZe (popř. SZIF s pověřením) na základě žádosti podnikatele. Žádost o dotace programu Přímých plateb a některých nařízením vlády prováděných opatření PRV (ANC, NATURA 2000, AEKO, EZ, DŽPZ, Agro-environmentální opatření 2007-13) se podává elektronickým formulářem tzv. Jednotnou žádostí (v ostatních případech se podává elektronická žádost samostatně, za každý dotační program a předmět (sazbu) dotace). V Jednotné žádosti musí být uvedeny požadované úplné a pravdivé údaje, musí být předložen Výpis z OR, doklady vlastnictví nemovitostí dle katastru nemovitostí a výpis z LPIS. (Sixta a kol., 2019)

V případě jakékoli změny deklarováných údajů v Jednotné žádosti, je podnikatel povinen ihned tyto skutečnosti oznámit SZIF. (Eagri.cz, 2018)

Kdykoliv v průběhu řízení si může posuzovatel žádosti o dotaci, pro objektivní rozhodnutí, vyžádat doplňující údaje nebo doklady. MZe posléze vydává rozhodnutí, kterým dotaci zcela poskytne, žádost zcela zamítne, anebo dotaci poskytne jen částečně a ve zbytku ji zamítne. (Sixta a kol., 2019)

Příjemce dotace odpovídá za správné plnění účelu, na který mu byla dotace poskytnuta, v případě zjištění porušení rozpočtové kázně jsou mu finanční prostředky odňaty (tzv. správní sankce). V případě většího pochybení, může příjemci dotace hrozit sankce, která bude převyšovat sumu přidělené platby. (Michalčáková a kol., 2015)

Pro rok 2019 je na dotační programy vyčleněna celkem částka 3,8 miliardy korun. Podpory směřují do (ASZ.cz, 2019):

- živočišné výroby – 2,7 mld. Kč,
- rostlinné výroby – 351 mil. Kč,
- potravinářství – 576 mil. Kč,
- ostatních aktivit v rámci agropotravinářského komplexu – 188 mil. Kč.

Dotace, které jsou poskytované z fondu EU, se poskytují v Kč dle směnného kurzu uveřejněného v posledním Úředním věstníku EU ke dni 31. prosince kalendářního roku předcházejícímu roku, za který se dotace poskytuje. Není-li k tomu datu směnný kurz stanoven, použije se nejbližší předcházející. (SZIF.cz, 2018)

4.4.2 Přímé platby

Přímé platby zaujímají největší podíl ze všech zemědělcům vypláčených dotací. Pro toto programové období jsou především zaměřeny na šetrný přístup k životnímu prostředí, generační obměnu na venkově a podporu odvětví nebo regionů. (SZIF.cz, 2018)

Každý žadatel o podporu z programu Přímých plateb musí být zemědělským podnikatelem, alespoň po dobu platnosti dotačních podmínek, a musí uvést v Jednotné žádosti výměru veškeré obhospodařované zemědělské půdy, která je na jeho jméno zaevidovaná v LPIS. (Eagri.cz, 2018)

Na všechny žadatele o přímé platby a některé podpory PRV se vztahuje povinnost plnit Pravidla podmíněnosti/Cross-Compliance (dále jen „CC“). První složkou CC jsou Standardy Dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES, dříve GAEC), které zajišťují zemědělské hospodaření ve shodě s ochranou životního prostředí a dělí se na tyto tematické okruhy: voda, půda, zásoby uhlíku v půdě, krajina a minimální úroveň péče. Druhou složkou CC, ke které se zemědělec zaváže, jsou Povinné požadavky na hospodaření (dále jen „PPH“). Podmínkou poskytnutí přímých plateb je, že zemědělec musí dodržovat podmínky CC po celý kalendářní rok. Plnění CC je ověřováno pomocí kontrolovaných požadavků, jejich formu a způsob kontroly si každá země EU stanovuje sama, dle vlastních potřeb. (Eagri.cz, 2017)

Dozorové organizace CC (Eagri.cz, 2017):

- Státní zemědělský intervenční fond (SZIF),
- Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP),
- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ),
- Česká plemenářská inspekce (ČPI),
- Státní veterinární správa (SVS),
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI).

Přímé platby se řídí obecnými pravidly SZP a jsou vypláceny na základě kurzů, které se stanovují vždy k poslednímu směnnému kurzu stanovenému Evropskou centrální bankou před 1. říjnem příslušného roku. (Michalčáková a kol., 2015)

Jednotná platba na plochu SAPS (Single Area Payment Scheme)

Platba SAPS je jednou z nejvýznamnějších přímých plateb financovaných ze zdrojů EU a představuje přibližně 55 % z celkového rozpočtu určeného na přímé platby. SAPS je poskytována na ha způsobilé a oprávněné zemědělské půdy (dle portálu SZIF.cz, pro rok 2018 sazba 3 388,15 Kč/ha). K získání podpory se podává Jednotná žádost, a to vždy do 15. května příslušného kalendářního roku. Žadatel musí dodržovat podmínky CC a splnit podmínku minimální výměry, kterou má uvedenou v Jednotné žádosti, a sice nejméně 1 ha zemědělské půdy se zemědělskou kulturou. (Eagri.cz, 2018)

Česká republika patří k novým členským státům EU (vstup v letech 2004 a 2007), pro které byla formulována SAPS na přechodné období, které končí rokem 2020. V následujících letech bude, stejně jako pro ostatní členské státy (EU-15), platit systém Režim základní platby/BPS (basic payment scheme), který už nebude vyplácen na plochu, jak je tomu nyní u SAPS. (Michalčáková a kol., 2015)

Mladý Zemědělec (MZ)

Cílem podpory je pomoc mladým, začínajícím zemědělcům v počátečních letech podnikání. Prostřednictvím tohoto patření se iniciují mladí lidé ke vstupu do odvětví a snižuje se jejich odliv z venkova, potažmo ze zemědělství. Sazba MZ pro rok 2018 činí

1 694,08 Kč/ha, což je ve srovnání s rokem předchozím hodnota více než dvojnásobná (844,43 Kč/ha). (SZIF.cz, 2018)

Platba pro mladé zemědělce se poskytuje fyzickým osobám (dále jen „FO“) nebo obchodním korporacím, které mají nárok na platbu v rámci SAPS. Platba se poskytuje žadateli na maximální výměru 90 ha a po období nejvýše pěti let. Zároveň je stěžejní i rok narození žadatele, kdy se mladým zemědělcem rozumí žadatel, který nepřesáhl v průběhu programového období 40 let věku a s podnikáním začíná, nebo zahájil svou činnost během pěti let před podáním první Jednotné žádosti. Za zřízení se považuje rok zápisu do Evidence zemědělského podnikatele. (Eagri.cz, 2018)

Greening (Ozelenění)

„Na ozelenění je z finančních prostředků určených pro každý členský stát EU vyčleněno 30 % pro přímé platby.“ (Michalčáková a kol., 2015)

Platba na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí je žadatelům vyplácena od 1 ha zemědělské půdy a pro rok 2018 činila 1 877,38 Kč/ha. (SZIF.cz, 2018). Program Greening se dělí do třech elementárních složek: diverzifikace plodin, zachování trvalých travních porostů (dále jen „TTP“) a plochy ekologického zájmu (dále jen „EFA“). Subjekty, které hospodaří v systému ekologického zemědělství, mají výjimku a nemusí povinně plnit podmínky tohoto programu. (Eagri.cz, 2018)

První složkou programu Greening je Diverzifikace zemědělských plodin a posuzuje se za období 1. června až do 31. srpna příslušného roku. Zde je důležité, jak velký podnik je a v jakém zastoupení a množství jednotlivé plodiny pěstuje. Podnik s více než 10, ale méně než 30 ha orné půdy, musí pěstovat minimálně 2 plodiny s tím, že hlavní plodina nezabere více jak 75 % celkové obhospodařované plochy. Podnik s více než 30 ha orné půdy musí pěstovat minimálně 3 plodiny ve správném poměru, tedy hlavní plodina opět nesmí zabrat více jak 75 % orné půdy, a zároveň dvě hlavní plodiny nezaberou více než 95 % plochy. Ozim a jař se počítají jako odlišné plodiny. Tyto povinnosti nemusí plnit podniky, které hospodaří s méně než 10 ha orné půdy, pokud více než 75 % zemědělské plochy tvoří TTP v kombinaci s travami a bylinnými pícninami, anebo podnik plní podmínky ekologického zemědělství. (Eagri.cz, 2018)

Dalším bodem, který je potřeba plnit v rámci ozelenění, je udržení stávající ploch TTP a dodržení určitého poměru TTP vůči zemědělské ploše. TTP mají totiž příznivý vliv

na životní prostředí, především kvůli schopnosti vázat uhlík. Hlavním záměrem je nezvyšování míry zornění (může být zoráno maximálně 5 % plochy TTP/rok) a zachování biodiverzity environmentálně citlivých ploch, jako jsou například: národní přírodní rezervace, silně erozně ohrožené oblasti nebo pásy do 12 m od vodních útvarů. (Eagri.cz, 2018)

Poslední složkou greeningu jsou plochy EFA, ty se týkají žadatele, který hospodářství na více než 15 ha orné půdy (standardní orné půdě, úhoru, TTP na orné půdě). Žadatel musí vyčlenit z těchto ploch 5 % jako EFA (musí být větší než 0,01 ha) a deklarovat je v rámci formuláře Jednotné žádosti. Jako EFA lze pro rok 2018 vyčlenit plochy ochranného pásu, souvratě, plochy s rychle rostoucími dřevinami, zalesněné plochy, krajinné prvky v ekologickém zájmu, úhor s porostem využívaný v ekologickém zájmu, plochy s meziplochinami nebo s plodinami, které vážou dusík. (Eagri.cz, 2018)

Dobrovolná podpora vázaná na produkci (dále jen „VCP“)

V rámci Jednotné žádosti je možné zažádat o podporu dvanácti dotačních opatření, která podporují citlivé sektory ČR, a jsou vázána na aktivní produkci zemědělce. Dříve, před rokem 2018 byl pro poskytnutí podpory, vyžadován chov hospodářských zvířat, dnes již není podmínkou. (Eagri.cz, 2018)

Dle portálu MZe (2018) program VCP podporuje:

- produkci (v Kč/ha): bílkovinných plodin (2 218,12), brambor určených pro výrobu škrobu (13 679,08), konzumních brambor (4 752,25), cukrové řepy (6 549,92), ovocných druhů s velmi vysokou pracností (12 071,29), ovocných druhů s vysokou pracností (8 022,59), zeleninových druhů s velmi vysokou pracností (11 732,11), zeleninových druhů s vysokou pracností (3 591,56), chmele (15 572,51);
- chov (v Kč/VDJ): telete masného typu (8 688,90), krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka (3 687,10), bahnice nebo kozy (3 551,78).

(Přepočítávací koeficienty hospodářských zvířat na VDJ, viz. Příloha A)

Pro splnění podmínek pro obdržení VCP na pěstování plodin o minimální, v LPIS nebo Registru sadů evidované, výměře 1 ha obhospodařované plochy, musí žadatel doložit

objem vlastní sklizené produkce, s výjimkou VCP podporovaných zeleninových druhů. (Eagri.cz, 2018)

Bílkovinnými plodinami splňující účel dotace jsou: hrách, bob, lupina, sója, vojtěška, jetel nebo směs plodin s více než 50 % zastoupením bílkovinných plodin. Podmínkou pro poskytnutí podpory je minimálně 1 ha pěstovaných bílkovinných plodin. Bílkovinné plodiny VCP a plodiny vázající dusík v rámci podmínek EFA, jsou vhodně kombinovatelné a při dodržení specifických podmínek, si může žadatel nárokovat platbu za oba režimy. VCP na brambory určené pro výrobu škrobu nebo konzumních brambor, o minimální výměře 1 ha standardní orné půdy a zasazení nejméně 2 t uznané sadby/ha. Podmínkou pro poskytnutí platby je, že na stejný půdní blok nebylo zažádáno o podporu na produkci brambor konzumních a obráceně. VCP se poskytuje také na podporu pěstování cukrové řepy, vyseté prokázaným osivem o minimálním výsevu 0,8 výsevní jednotky na hektar půdního bloku a s doložením smlouvy příslušného hospodářského roku ke zpracování řepy na cukr nebo kvasný líh. (Eagri.cz, 2018)

Dalším možností využití VCP je na pěstování ovocných druhů s velmi vysokou pracností (jabloň, meruňka, hrušeň, třešeň), vysázených nejpozději v roce 1995 s určitým počtem životaschopných jedinců, (jabloň/hrušeň 500 ks/ha, meruňka/třešeň 200 ks/ha). Žadatel musí posléze doložit objem vlastní sklizené (prodané či zpracované) produkce. Na ploše 1 ha lze mít i kombinaci těchto druhů ovoce s tím, že jednotlivé druhy ovoce musí splňovat minimální počty životaschopných jedinců a stáří sadu. Evidence v Registru sadů a v LPIS musí mít samozřejmě shodný součet výměry. Podpora se vztahuje také na sady a pole vysázené ovocnými druhy s vysokou pracností (slivoň švestka, broskvoň, višně, rybíz černý/červený, maliník, jahodník) nejpozději v kalendářním roce 1995. Minimální počet životaschopných jedinců na ha pěstebních ploch činí pro: slivoň/švestku/broskvoň 200 ks/ha, rybíz černý/rybíz červený/maliník 2 000 ks/ha, jahodník 20 000 ks/ha). Na ploše 1 ha je také povolena kombinace výše uvedených druhů ovoce. VCP na zeleninové druhy s velmi vysokou pracností se vztahuje na: košťálovou zeleninu (zelí, kapusta, květák, brokolice, kedluben), kořenovou zeleninu (mrkev, petržel, pastinák, celer, ředkvička, ředkev, řepa), plodovou zeleninu (rajče, paprika, okurky), cibulovou zeleninu (cibule, šalotka, česnek, pór), listovou a stonkovou zeleninu (saláty, čekanka, pažitka, chřest). VCP podpora na zeleninové druhy s vysokou pracností se vztahuje na: luskovou zeleninu (hrách zahradní, fazol zahradní), plodovou zeleninu (kukuřice cukrová, tykev obecná, tykev velkoplodá, tykev muškátová) a listovou zeleninu (špenát, celer naťový, petržel naťová).

U podpory VCP na zeleninové druhy s vysokou nebo velmi vysokou pracností, sklizená zelenina nesmí sloužit jako biomasa k energetickým, krmným či jiným účelům. Součástí žádosti o dotaci musí být doklady o nákupu osiv/sadby a jejich množství musí odpovídat potřebnému minimálnímu potřebnému výsevku/výsadbě zeleniny. U zeleniny se, na rozdíl od ovoce, neprokazuje se objem produkce. Do plochy zemědělsky obhospodařované půdy využívané k těmto účelům, se započítává i související manipulační prostor, jehož velikost je v rámci programu VCP specifikována. (Eagri.cz, 2018)

Dotace VCP na chov zvířat se vyplácí na počet VDJ a je vyplacena, pokud částka přímých plateb přesahuje 100 €. Sazba dotace se stanoví Koeficientem přepočtu na VDJ, ve kterém hraje, mimo počtu VDJ, významnou roli stáří zvířete. (Eagri.cz, 2018)

Dotace v rámci VCP na krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka, se i s ohledem na věk dojnice vyplácí na počet VDJ (min. 2 VDJ), který se vypočítá pomocí příslušného koeficientu přepočtu na VDJ. Podpora VCP se poskytuje na tele masného typu, které se narodí na hospodářství žadatele a matkou telete je kráva chovaná v systému KBTPM, bez nutné specifikace příslušnosti plemene a otcem je býk masného plemene skotu, evidovaný v ústředním registru plemeníků. U této dotace není stanoven limit VDJ. Podpora VCP se také poskytuje na chov bahnic a koz starší 1 roku (samice) na minimální počet 2 VDJ, s možností pastvy na TTP a s povinností vedení pastevního deníku, který se musí uchovávat po dobu 5 let. (Eagri.cz, 2018)

Přechodné vnitrostátní podpory (dále jen „PVP“)

PVP (dříve známé pod názvem „TOP-UP“) jsou doplňkové platby, hrazené z rozpočtu ČR, poskytované k platbě SAPS. V rámci tohoto programu může zemědělec požádat o platbu na: zemědělskou půdu (141,58 Kč/ha); chov KBTPM (87,72 Kč/VDJ); chov ovcí/koz (42,99 Kč/VDJ); historické platby k 31.03.2007: chmel (3 952,77 Kč/ha), přežvýkavce (76,45 Kč/VDJ), brambory na výrobu škrobu (1 279,28 Kč/t). (SZIF.cz, 2018)

4.4.3 Program rozvoje venkova

„V ČR existuje jeden národní Program rozvoje venkova (dále jen „PRV), který je určen pro celé území s výjimkou hlavního města Prahy. Rozvoj venkova je pro ČR velmi důležitou součástí SZP, protože zde převažují obce venkovského typu a řada z nich je navíc silně zanedbaná.“ (Michalčáková a kol., 2015)

Program, slouží k doplnění priorit a cílů SZP a pro programové období 2014-2020 byl schválen Komisí až 26.05.2015 a první výzvy na něj byly otevřeny koncem září 2015. Nespuštění programu k 1. 1. 2014 bylo způsobeno zpožděním celého legislativního procesu schvalování. Rok 2014 tedy představoval pro žadatele přechodné období, kdy bylo možné získat dotaci přímých plateb dle podmínek předešlého programového období i ostatní podpory dle nových opatření, ale jen v omezeném režimu. (Enrd.ec.europa.eu, 2017)

Priority PRV, které platí pro celou EU: podpora předávání znalostí a inovací; zvýšení životaschopnosti a konkurenceschopnosti zemědělství; udržitelný způsob obhospodařování lesů; podpora organizace potravinového řetězce (výroba, zpracování, prodej); obnova, zachování a zlepšení ekosystémů zemědělství a lesnictví; účinné využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku; snižování chudoby a podpora sociálního začleňování a hospodářského rozvoje venkovských regionů. (Ec.europa.eu, 2018)

Některé programy PRV jsou poskytovány z nařízení vlády: ANC, NATURA 2000, DŽPZ, AEKO, EZ, zalesňování, lesnicko-environmentální služby-les, pro ostatní podprogramy PRV toto neplatí, jsou tzv. projektovými opatřeními. Od roku 2016 je na opatření ANC, PPO a Natura 2000 uplatňováno pravidlo tzv. „žluté karty“. Pravidlo slouží k výpočtu sankcí v případě zjištění rozdílu ploch ohlášených a zjištěných (snížení platby o 0,7 až 1,5násobku zjištěného rozdílu). (Eagri.cz, 2018)

Díky PRV tohoto programového období, plyne do českého zemědělství celkem zhruba 3,5 mld. EUR (2,3 mld. € z unijních zdrojů EAFRD a 1,2 mld. € z rozpočtu ČR). Podprogramy programu PRV se vypisují vždy na jarní a podzimní kolo. Dotace se vyplácí v Kč a sazba se vypočítá pomocí směnného kurzu daného roku. Pro rok 2019 je platný směnný kurz 25,724 Kč/€. (Eagri.cz, 2019)

U PRV na období 2014 – 2020 bylo zavedeno hodnocení ex-ante, které hodnotí alokaci finančních prostředků, s cílem zlepšit kvalitu programování včetně posouzení jeho účinnosti a dopadu. (Eagri.cz, 2018)

PRV Z NARÍZENÍ VLÁDY:

Platby ANC (Areas with Natural Constraints)

Platby pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními přispívají k trvalému a šetrnému využívání zemědělské půdy a k udržení místních ekosystémů závislých na zemědělství. Opatření slouží ke kompenzaci dodatečných nákladů a ušlých příjmů v souvislosti s omezením produkce, v porovnání s produkcí zemědělců hospodařících v příznivých oblastech. Do roku 2017 se jednalo o méně příznivé oblasti LFA (Less Favoured Areas), avšak od roku 2018 se okruh oblastí změnil a nyní se oblasti s přírodními omezeními označují jako ANC (v roce 2018 v ČR 3 555 tis. ha). Do ANC oblastí nejsou zařazeny oblasti, které přírodní znevýhodnění již překonaly. (SZIF.cz, 2018)

Žadatelem o dotaci může být pouze zemědělský podnikatel, který hospodaří na min. 1 ha zemědělské půdy zapsané v LPIS v ANC. Podmínkou pro obdržení dotace je dodržování minimálního obhospodařování plochy a dodržování CC. (SZIF.cz, 2018)

Platbu lze poskytnout na zemědělskou kulturu TTP, orné půdy nebo trvalé kultury. A sazba se liší dle výrobního zaměření žadatele (RV, ŽV). Sazba ANC pro rok 2018 je v rozmezí 67–219 € pro ŽV a 28–93 € pro RV. Při výplatě dotace se uplatňuje degresivita plateb, postupné snižování na základě zjištěné výměry, od výměry 300 ha včetně. (SZIF.cz, 2018)

Dle SZIF.cz (2018) ANC dělíme na:

- H - horské ANC (dále členěné na H1 až H5), vyšší nadmořská výška, nebo kombinace vyšší nadmořské výšky a svažitých pozemků;
- O - ostatní ANC (dále členěné na O1 až O3), Evropskou komisí definovaná biofyzikální kritéria oblastí;
- S - specifické ANC, nižší úrodnost zemědělské půdy.

Oblasti bývalých LFA (typu OA, OB), které nově nesplňují kritéria pro zařazení do ANC jsou přechodně podporované oblasti (PPO). (SZIF.cz, 2018)

NATURA 2000

Žadatel o dotaci musí být zemědělským podnikatelem dodržujícím CC a úplný zákaz používání hnojiv. Musí splňovat podmínku tzv. minimální zemědělské činnosti na trvalých travních porostech (pastva včetně likvidace nedopasků) a mít na sebe v LPIS evidovanou zemědělskou půdu o minimální výměře 1 ha v oblastech Natura 2000, kultury T (trvalý travní porost). (SZIF.cz, 2018)

Natura 2000 ve výši 86 €/ha se poskytuje na T oblasti, které se nacházejí v zónách CHKO nebo národních parcích 1. zóny, a zároveň na území ptačích oblastí, evropsky významných lokalit zařazených do národního seznamu nebo oblastí s jinými environmentálními omezeními. (SZIF.cz, 2018)

Platbu žadatel obdrží v českých korunách, a to dle kurzu uveřejněného v Úředním věstníku EU k poslednímu dni roku, který předchází roku, za který byla Jednotná žádost podána. (Eagri.cz - Metodika k provádění nařízení vlády č. 73/2015 Sb., 2018)

Dobré životní podmínky zvířat (dále jen „DŽPZ“)

Předmětem dotace DŽPZ jsou po dané retenční (rozhodné) období, způsobilé, resp. zjištěné kategorie skotu a prasat (viz. Tabulka 3). Podpora je poskytována na dojnice (krávy chované v systému s tržní produkcí mléka) a suchostojné krávy (březí dojnice v období maximálně 60 dní před ukončením březosti), které jsou v hospodářství chovány ve stájích s technologií volného ustájení po celou dobu závazku. Zjištěná dojnice je ta, která splňuje všechny podmínky pro přiznání dotace. Žadatel musí deklarovat v žádosti o dotaci hospodářství a trvalé objekty, kde jsou dojnice ustájeny. Předmětem dotace příslušných kategorií prasat, je: minimální počet VDJ prasnic (dospělé samice prasat po ukončení první březosti); celkový počet VDJ prasniček (samice prasat do stáří 7 měsíců do ukončení první březosti); průměrný počet VDJ odtavených selat (selata ode dne jejich odstavu do 40 dní po tomto odstavu). Žadatelem je zemědělský podnikatel (nemusí být aktivním zemědělcem) nebo organizační složka státu, který ke dni žádosti o dotaci, chová minimálně: 5 VDJ dojnic; 1 VDJ prasniček, selat; 3 VDJ prasnic. Žadatel si může vybrat podopatření nebo jejich kombinaci, do kterých chce vstoupit a splňovat související podmínky. Podmínkou pro poskytnutí dotace je: vést evidenci hospodářských zvířat a další související evidence, dodržovat podmínky CC, chovat hospodářská zvířata v souladu se

zákonem na ochranu zvířat proti týrání a plnit podmínky dotace po celou dobu závazku. Žádost o DŽPZ se podává v rámci Jednotné žádosti na formuláři vydaném SZIF. (Eagri.cz - Metodika k provádění nařízení vlády č. 74/2015 Sb., 2018)

Tabulka 3: Struktura DŽPZ

Program	Podopatření/titul		Výše sazby (EUR/VDJ)	
DŽPZ	Skot	Zvětšení lehacího prostoru v chovu dojnic	13	
		Zlepšení stájového prostředí v chovu dojnic	67	
		Zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy	63	
	Prasata	Zlepšení životních podmínek v chovu prasat	prasnice	59
			prasníčky	107
	Zvětšení plochy pro odstavená selata	89		

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Metodiky DŽPZ 2018)

Agroenvironmentálně-klimatická opatření (dále jen „AEKO“)

AEKO je jedno ze stěžejních plošných opatření PRV 2014 – 2020. Jeho cílem je podpora způsobů využití obhospodařované půdy, v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí a krajiny. Struktura programu je nastíněna v Tabulce 4, kde je vidět osm podopatření AEKO, která se dále dělí na jednotlivé tituly. (Eagri.cz - Metodika k provádění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., 2018)

Žadatel o dotaci musí dodržovat podmínky CC, ale nemusí být zemědělským podnikatelem, zažádat může i jiný subjekt, který má evidovanou v LPIS alespoň minimální výměru zemědělské půdy (min. 0,5 ha) zařazenou do příslušného agroenvironmentálně-klimatického opatření. V případě použití hnojiv (včetně statkových) musí být vedena evidence hnojení, pro potřeby kontroly prokazující poskytnutí a užití dotace minimálně po dobu 10 let. Žádost o zařazení pozemku do AEKO na dobu pěti let se podává formulářem, který vydal SZIF pro příslušný kalendářní rok. (SZIF.cz, 2018)

Výše dotace SZIF vypočte jako součin výměry, na kterou je poskytována dotace v rámci příslušného titulu a stanovené sazby (viz. Tabulka 4). U podopatření na plochu, na kterou je zároveň požádáno o jinou podporu (např. EZ), se sazba snižuje. Na rozdíl od

AEKO v PRV 2007 – 2013, kde nebyl princip opakování porušení zohledněn, toto programové období (2014 – 2020) má zavedený sankční systém, který posuzuje závažnost porušení i opakování porušení podmínky. (Eagri.cz - Metodika k provádění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., 2018)

Tabulka 4: Struktura AEKO

Program	Podopatření/titul	Výše sazby (EUR/ha)	
AEKO	Integrovaná produkce ovoce	404	
	Integrovaná produkce révy vinné	Základní ochrana vinic	323
		Nadstavbová ochrana vinic	675
	Integrovaná produkce zeleniny a jahodníku	Integrovaná produkce zeleniny	426
		Integrovaná produkce jahodníku	433
	Ošetřování travních porostů	Ochranná péče o extenzivní louky a pastviny	96
		Mezofilní a vlhkomilné louky nehnojené	185
		Horské a suchomilné louky nehnojené	170
		Ochrana modrásků	173
		Suché stepní trávníky a vřešoviště	353
		Mezofilní a vlhkomilné louky hnojené	166
		Horské a suchomilné louky hnojené	163
		Trvale podmáčené a rašelinné louky	692
		Ochrana chřástala polního	198
		Druhově bohaté pastviny	213
	Zatrávňování orné půdy	Zatrávňování orné půdy (OP) - běžná směs	310
		Zatrávňování OP - regionální směs	400
		Zatrávňování OP - druhově bohatá směs	346
		Zatrávňování OP podél vodního útvaru - běžná směs	337
		Zatrávňování OP podél vodního útvaru - regionální směs	428
		Zatrávňování OP podél vodního útvaru - druhově bohatá směs	385
Biopásy	Krmný biopás	670	
	Nektarodárný biopás	591	
	Ochrana čejky chocholaté	667	
	Zatrávňování drah soustředěného odtoku	560	

(Zdroj: Vlastní zpracování dle Metodiky AEKO 2018; Eagri.cz, 2018)

Ekologické zemědělství (dále jen „EZ)

V rámci EZ je platba poskytována pouze na kulturu standardní orné půdy, travních porostů, úhoru, TTP, vinic, chmelnic, ovocných sadů a jiné trvalé kultury se současným vymezením ekologicky významného prvku krajinnotvorného sadu (viz. Tabulka 5). Žadatelem je zemědělský podnikatel, který je registrován v systému EZ. Musí dodržovat

CC, vést povinné evidence (hnojiv, pastvy, přípravků na ochranu rostlin) a provádět minimální zemědělskou činnost na standardní orné půdě. Minimální zemědělská činnost spočívá v provádění obvyklých agrotechnických činností zajišťujících pěstování plodin. Žádost o zařazení z režimu konvenční produkce do režimu EZ se podává na pětileté období, po tomto zařazení se podává žádost o poskytnutí dotace EZ v rámci Jednotné žádosti. Ke dni žádosti nesmí žadatel hospodařit v obou těchto režimech zároveň. Výše dotace se vypočítá jako součin výměry, na kterou je poskytována dotace v rámci příslušné kultury a stanovené sazby v režimu přechodného období nebo ekologické produkce. (Eagri.cz - Metodika k provádění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., 2018)

Tabulka 5: Struktura EZ

Druh zemědělské kultury	Hospodaření/dotace	výše sazby (EUR/ha)	
		Přechodné období	Ekologická produkce
Trvalý travní porost	Trvalý travní porost	84	83
Orná půda	Pěstování zeleniny nebo speciálních bylin	536	466
	Pěstování trav na semeno	265	180
	Pěstování ostatních plodin	245	180
	Pěstování jahodníku	669	583
	Travní porost	79	69
	Úhor	34	29
Trvalá kultura	Ovocný sad – intenzivní	825	779
	Ovocný sad – ostatní	419	417
	Vinice	900	845
	Chmelnice	900	845
	Jiná trvalá kultura – s ekologicky významným prvkem krajiny otvorný sad	165	165

(Zdroj: Metodika EZ 2018)

Žadatel o dotaci EZ na trvalý travní porost (TTP) musí provést min. zemědělskou činnost na TTP provedením pastvy včetně odklizení nedopasků a seče včetně odklizení biomasy z pozemku v určitých termínech. Musí splňovat podmínku intenzity ekologického chovu hospodářských zvířat, a to nejméně 0,3 VDJ/ha TTP. Maximální intenzita není stanovena, jen je nutné dodržet limit přívodu dusíku (170 kg N/ha). (Eagri.cz - Metodika k provádění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., 2018)

Podmínkou dotace v rámci EZ na standardní ornou půdu je, že žadatel na minimálně 20 % výměry větší 5 ha, na kterou žádá o dotaci, po sklizni hlavní plodiny, pěstuje

zlepšující netržní plodinu (letní a ozimá varianta). Na zlepšujících netržních plodinách není pastva povolena. Existují i výjimky, kdy se výměra hlavních plodin započítává do výše uvedených 20 % (víceleté plodiny, vojtěška, jetel). V tomto případě tyto plodiny musí být sklizeny a po jejich sklizni je možné provést pastvu. Žadatel o dotaci na pěstování zeleniny a speciálních bylin, je povinen pěstovat pouze podporovaný druh zeleniny nebo speciální byliny, který by neměl být pěstován s podsevem nebo krycí plodinou. Musí dodržovat minimální objem výsevku/výsadby na 1 ha a pokud se jedná o jednoletou plodinu, má povinnost do 31. prosince sklidit a odvézt vyprodukovanou produkci. V rámci podprogramu EZ Pěstování trav na semeno, žadatel neprovádí pastvu zvířat. Podmínkou pro žadatele o dotaci na pěstování ostatních plodin na orné půdě je, že nepěstuje množitelské porosty trav nebo Šťovík kyselý, Rod ozdobnice nebo jejich křížence a hybridy. Po sklizni ostatních plodin, pokud se nejedná o plodiny netržní, lze provést pastvu zvířat. Podmínkou pro pěstování jahodníku je minimální objem výsadby jahodníku 29 000 ks/ha a minimální počet životaschopných jedinců 20 000 ks/ha. Do konce dubna příslušného roku musí žadatel o dotaci odstranit čepele listů, zajistit minimálně dvakrát ročně plečkování meziřadí porostu a do 30. září zajistit údržbu porostu jahodníku sečením (neprovádí pastvu zvířat). Žadatel také musí SZIF prokázat vlastní produkci jahod v minimální výši 2 000 kg/ha, mimo prvního roku založení porostu jahodníku. Dotace EZ na Úhor, zemědělsky obhospodařovanou ornou půdu ležící ladem, která je bez porostu a je udržována mechanickou kultivací. Pokud výměra obhospodařované půdy je větší než 5 ha, může být dotace udělena na maximálně 15 % výměry orné půdy. (Eagri.cz - Metodika k provádění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., 2018)

Trvalá kultura ovocný sad, na který se žádá dotace z EZ, musí být veden v Registru sadů. Na intenzivních sadech, lze pěstovat pouze vymezené ušlechtilé druhy ovocných stromů starších tří let (Broskvoň, Hrušeň, Jabloň, Meruňka, Slivoň švestka, Slivoň obecná, Slivoň renklóda, Třešeň, Višeň) a ovocných keřů (Angrešt, Maliník, Ostružiník, Rybíz, Borůvka) o které bude správně postaráno dle pěstební technologie. Žadatel o dotaci musí prokázat u převládajícího druhu ovoce minimální úroveň produkce na hektar. Dotace EZ na Sady ostatní je podmíněna průměrným počtem životaschopných ovocných stromů/keřů na ha osázené produkční plochy, který nesmí klesnout u ovocných stromů pod 100 ks a u ovocných keřů pod 1 000 ks. V meziřadí se mezi zajištěnými stromy a keři může pást. Ostatní podmínky pro poskytnutí této dotace jsou stejné jako u dotace na intenzivní ovocný sad. Dotace Trvalá kultura vinice, se poskytuje na vysázenou révu vinnou v minimální

hustotě alespoň 1 800 ks/ha. Žadatel musí zajistit, aby se nejméně v každém druhém meziřadí nacházel souvislý bylinný pokryv, který musí být i s manipulačním prostorem vinice nejpozději do 15. srpna příslušného roku mechanicky ošetřen. Žadatel o dotaci EZ Jiná trvalá kultura – krajinotvorný sad, musí zajistit souvislý bylinný pokryv meziřadí a příkmenného pásu, kde ale neprodukuje zemědělské plodiny. Neprovádí mulčování pokryvu a v případě pastvy, zajistí stromy proti poškození pasenými zvířaty. Žadatel musí ponechat každoročně 5–15 % výměry bez seče nebo pastvy, ta se provede až v roce následujícím. (Eagri.cz - Metodika k provádění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., 2018)

Zalesňování zemědělské půdy

V rámci tohoto opatření se poskytují dotace na založení lesního porostu (zalesnění), na péči o lesní porost po dobu 5 let (dotace na péči) počínaje rokem následujícím po roce zalesnění a dotace za ukončení zemědělské výroby po dobu 10 let na zalesňovaném pozemku (náhrada), počínaje rokem následujícím po roce zalesnění. Území, které je vhodné k zalesnění (min. 0,5 ha souvislé plochy, nebo v případě, že na zalesňovaný pozemek navazuje pozemek již plnící funkci lesa, může být zalesňovaná plocha menší), je vyznačeno (k roku 2014) na jednotlivých dílech půdních bloků v LPIS. Vhodnost je posuzována z hlediska faktorů, které jsou vymezeny v BPEJ a částečně na digitálním modelu terénu. Dotace se poskytnou na zalesnění v LPIS evidovanými zemědělskými kulturami: standardní orná půda, travní porost, úhor, trvalý travní porost, vinice, chmelnice, ovocný sad, školka, jiná trvalá kultura nebo jiná kultura. Zalesnění musí být provedeno v souladu s vypracovaným projektem zalesnění s vyjádřením o typologickém zařazení pozemků a vysázeno alespoň minimálním počtem dřevin na vhodné stanoviště. Dotace na péči a náhradu lze poskytnout pouze v případě, že na ten samý pozemek byla poskytnuta dotace na zalesnění. Dotaci nelze využít na výsadbu vánočních stromků nebo rychle rostoucí dřeviny. (Eagri.cz - Metodika k provádění nařízení vlády č. 185/2015 Sb., 2018)

Sazba dotace na: zalesnění dřevinami jedle, borovice, buk, dub, lípa, douglaska a jasan (3 035 €/ha); zalesnění ostatními dřevinami (2 100 €/ha); péči o lesní porost pro dřeviny jedle, borovice, buk, dub, lípa, douglaska a jasan (669 €/ha); péči o lesní porost pro ostatní dřeviny (298 €/ha); náhradu na pozemku, který byl v LPIS před jeho zalesněním veden s kulturou standardní orná půda, vinice, chmelnice, ovocný sad, školka a jiná trvalá

kultura (488 €/ha); náhradu na pozemku, který byl v LPIS před jeho zalesněním veden s kulturou travní porost, úhor, TTP a jiná kultura (161 €/ha). Dotace se poskytuje na výměru vedenou v LPIS, nerozhoduje výměra pozemku dle katastru nemovitostí. Neosázené plochy do šířky 4 metrů, sloužící primárně jako rozčleňovací průseky nebo lesní cesty, se neodečítají z výměry zalesňovaného pozemku. Před fyzický úkonem zalesnění je potřeba podat Ohlášení vstupu do opatření Zalesňování zemědělské půdy do 15. května příslušného roku. Žádost o poskytnutí dotace se podává prostřednictvím Jednotné žádosti, a na dvou formulářích: Žádost o poskytnutí dotace na zalesnění (v roce zalesnění); Žádost o poskytnutí dotace na péči a náhradu (následující roky po roce zalesnění). Žádat o dotaci nesmí příspěvková organizace nebo organizační složka státu. (Eagri.cz - Metodika k provádění nařízení vlády č. 185/2015 Sb., 2018)

PROJEKTOVÁ OPATŘENÍ PRV:

O poskytnutí dotace projektových opatření PRV rozhoduje SZIF za základě přijaté Žádosti o dotaci (pro schválení) nebo Žádosti o platbu (pro vyplacení), podanou prostřednictvím Portálu farmáře. Žadatel o dotaci nejprve financuje realizaci projektu z vlastních zdrojů a po splnění podmínek dotace, mu je následně dotace na způsobilé výdaje poskytnuta. (Struktura všech projektových opatření PRV viz. Příloha B.) (SZIF.cz, 2018)

Dle SZIF.cz (2018) poslední vypsání projektová opatření 7. kola příjmu žádostí (9. – 30.10.2018) byla na:

- Vzdělávací akce,
- Investice do zemědělských podniků,
- Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů,
- Zavádění preventivních opatření v lese,
- Obnova lesních porostů po kalamitách,
- Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin,
- Technika a technologie pro lesní hospodářství,
- Sdílení zařízení a zdrojů,
- Horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie, výrobu potravin a v průmyslových procesech.

4.4.4 Národní podpory

Ze zdrojů České republiky jsou dotované programy pro řadu potřebných aktivit, které tak přispívají k udržování výrobního potenciálu zemědělství a rozvoji venkova. (Eagri.cz, 2019)

Mikropodniky a malé a střední podniky (MSP) mají zásadní význam při tvorbě pracovních míst (vytvářejí dvě ze tří pracovních míst), podněcují podnikatelského ducha a inovace v EU. Evropská komise tudíž usiluje o zlepšení podnikatelského prostředí a podporu hospodaření pro MSP. (Agentura-api.org, 2015)

Podnik, který je zařazen k MSP musí vykonávat hospodářskou činnost (bez zřetelu na právní formu) a zaměstnávat méně než 250 osob. Roční obrat MSP nesmí přesáhnout 50 milionů €, nebo hodnotu 43 milionů € bilanční sumy roční rozvahy. Dle Tabulky 3 lze dle uvedených prahových hodnot u výše zmíněných kritérií určit, zda je podnik mikropodnikem, malým nebo středním podnikem. Většina národních dotací se poskytuje podnikům, spadajícím do kategorie MSP. (Agentura-api.org, 2015)

Tabulka 6: Prahové hodnoty MSP

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců	Roční obrat	↔	Bilanční suma roční rozvahy
Střední podnik	< 250	≤ 50 mil. €	nebo	≤ 43 mil. €
Malý podnik	< 50	≤ 10 mil. €	nebo	≤ 10 mil. €
Mikropodnik	< 10	≤ 2 mil. €	nebo	≤ 2 mil. €

(Zdroj: Vlastní zpracování, dle Uživatelské příručky MSP 2015, agentura-api.org)

Podpora včelařství

Účelem poskytnutí dotace je zabezpečení opylování zemědělských hmyzosubných plodin. Předmětem dotace je včelstvo, které je v příslušném roce zazimováno. Subjektem pobírajícím dotaci, je včelař, chovající včely na území ČR a je členem Českého svazu včelařů, z. s. (ČSV, z. s.). ČSV, z. s. zajišťuje administraci Podpory včelařství a jeho prostřednictvím je podpora včelařům poskytnuta a proto obdrží 5 % z celkové vyčleněné částky. Výše dotace činí maximálně 180 Kč na jedno včelstvo. (Sixta a kol., 2019)

Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a školkách

Cílem podpory je zvýšení konkurenceschopnosti a kvality vinných hroznů, ovoce, školkařských výpěstků a chmele, kdy předmětem dotace je kapková závlaha s příslušným zařízením na měření vody, vybudovaná mimo území hl. města Prahy. Jedná se o dotaci na pořízení dlouhodobého hmotného majetku, která se poskytuje do výše 72 000 Kč/ha vybudované kapkové závlahy. Podmínkou pro příjemce dotace je podnikání s předmětem dotace po dobu minimálně 7 let od data vydání rozhodnutí o poskytnutí dotace. (Sixta a kol., 2019)

Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Pro zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality vyprodukovaného ovoce mimo území hlavního města Prahy se poskytuje tato dotace na pořízení dlouhodobého majetku. Dotace je poskytována pouze MSP, které osázejí pozemek stanovenými odrůdami stromů a keřů, a nepřekročí při jejich produkci maximální stanovené limity těžkých kovů. Příjemce musí být po celou dobu držitelem ochranné známky SISPO. Výše dotace na ha vysázeného ovocného sadu uznanou sadbou ve výměře minimálně 1 ha, činí až 240 000 Kč/ha. Vzhledem k charakteru podpory musí příjemce podnikat s předmětem dotace, obhospodařovat jej a udržovat stanovený počet životaschopných jedinců po dobu minimálně 10 let od data rozhodnutí o poskytnutí dotace. (Sixta a kol., 2019)

Podpora restrukturalizace ovocných sadů v režimu ekologického zemědělství

Dotace poskytovaná na restrukturalizaci ovocných sadů, stejně jako předešlá, s rozdílem podnikání v režimu ekologického zemědělství, podmínkou osázení pouze ušlechtilými odrůdami a udržení 80 % životaschopných jedinců původní výsadby. (Eagri.cz, 2019)

Udržování a zlepšování genetického potenciálu hospodářských zvířat

Podpora ověřování původu plemenných býků a dárkyň embryí u skotu, schválená příslušným chovatelským sdružením sloužící ke stanovení DNA typu za účelem ověření původu potomstva a stanovení genomické plemenné hodnoty u plemenného skotu. Dále pak podpora majiteli kance zapsaného do plemenné knihy za stanovení DNA typu pro účely ověření původu používaných plemenných kanců či nově zařazovaných do nukleových a rezervních chovů. Žadatel může získat až 500 Kč za každou provedenou analýzu, třetí stranou nebo jejich jménem, u skotu a prasat, nebo úhradu až 70 % těchto nákladů. (Sixta a kol., 2019)

Dotace je dále poskytována na zavádění a vedení plemenných knih dle plemen hospodářských zvířat, kdy se výše dotace liší dle každého předmětu dotace. Další možností využití této dotace je využití podpory na kontrolu užitkovosti, výkonnostní zkoušky, testy, posuzování a kontrolu dědičnosti užitkových vlastností a zdraví hospodářských zvířat. Jednotlivé sazby, kterou mohou být vyplaceny registrovanému chovateli se liší dle zařazení a typu předmětu dotace. (Sixta a kol., 2019)

Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Podpora poskytovaná za účelem zvýšení kvality rostlinné produkce prostřednictvím biologické náhrady chemického ošetření a prevence proti šíření hospodářsky závažných a bakteriálních chorob přenosných sadbou a osivem. S podporou na testování množitelského materiálu a tvorby rezistentních rostlinných genotypů rostlin. Výše podpory se liší dle předmětu dotace a příjemcem může být zemědělec, který ovšem nepobírá dotaci na závazky v rámci ekologického zemědělství. V případě použití biopreparátu (bioagens) se musí žadatel o podporu jednorázově zavázat, že v případě potřeby zasáhnout proti škodlivým organismům, přednostně využije biologickou ochranu rostlin. Podmínkou pro rozhodnutí je, že příjemce dotace musí předložit faktury a doklad o úhradě na příslušné pracoviště SZIF. (Sixta a kol., 2019)

Nákazový fond

Dotace Nákazového fondu subvencuje vybrané činnosti zaměřené proti rozšiřování nebezpečných nákaz hospodářských zvířat. Podpora se zaměřuje na činnosti (služby), které

slouží k ozdravení chovů prasat a drůbeže, kdy lze získat dotaci do hospodářského výsledku až 30 000 Kč na 1 ozdravené ustajovací porodní místo prasnic s naskladněním minimálně čtyřech kusů zdravých zvířat. (Mezi nebezpečné nákazy prasat řadíme například: Klasický mor prasat, reprodukční nebo respirační syndrom.) (Sixta a kol., 2019)

Chovatelé prasat mohou také získat finanční prostředky, při částečné úhradě nákladů vynaložených na zamezení šíření nákaz, kdy se výše sazby, dle příslušné kategorie prasat, pohybuje až do 1 000 Kč na 1 ozdravené ustajovací místo, které je opět podmíněno naskladněním živých zvířat. (Sixta a kol., 2019)

Tato dotace se poskytuje i při výskytu afrického moru prasat v případě mimořádných veterinárních opatření (rok 2017, 2018) do výše 100 % prokázaných způsobilých nákladů. (Sixta a kol., 2019)

Podpora (s částečným plněním a plynoucí do hospodářského výsledku) se také poskytuje na vybrané činnosti zaměřené na ozdravení, biologickou bezpečnost a prevenci nákaz v chovu drůbeže. Tlumí se původci nákazy, jako jsou salmonelóza a campylobakteriíza drůbeže. Preventivním opatřením jsou postupy chovatele, které zamezí zavlečení aviární chřivky. Sazba poskytované dotace se liší dle kategorie drůbeže (A, B, C) a velikosti haly (např. kategorie drůbeže A, sazba do 50 Kč/m²) (Sixta a kol., 2019)

Poradenství a vzdělávání

Tato dotace je poskytovaná za účelem financování odborného, ekonomického a organizačního poradenství. Poradenství pro živočišnou výrobu na jeden seminář či školení v maximální dotované výši 200 000 Kč. Žadatel může získat částku do 60 % prokázaných nákladů, bez započtení zisku. (Sixta a kol., 2019)

Do programu je také zahrnuta podpora uznaného chovatelského sdružení nebo oprávněné osoby v osvětové činnosti živočišné výroby, pro zveřejňování výsledků plemenářské práce a zabezpečování pořádání výstav a přehlídek hospodářských zvířat.

Podpora pěstitelského svazu v poskytování speciálního poradenství zemědělcům v oblasti rostlinné výroby do výše 80 % prokázaných nákladů. Dotace může být také poskytnuta, v maximální výši 50 000 Kč a do výše 60 % prokázaných přímých nákladů, vystavovateli nebo pěstitelskému svazu na pořádání výstav pěstovaných rostlin, pořádání seminářů a školení pro pěstitelskou veřejnost. (Sixta a kol., 2019)

Subjekt, který zajišťuje samostatné zkoušky odrůd, v rámci této dotace smí zažádat o podporu zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin do 100 % skutečných nákladů a maximálně do výše 60 000 Kč, dle odrůdy plodiny. (Sixta a kol., 2019)

Demonstrační farmy

Podpora (do 1 000 000 Kč/žadatele) na předávání znalostí od výběrové komise vybraného zemědělského podnikatele, který se zabývá zemědělskou prvovýrobou, na pomoc ostatním zemědělským subjektům prostřednictvím praktických ukázek ucelených procesů udržitelných způsobů hospodaření. (Sixta a kol., 2019)

Podpora účasti na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí

Předmětem dotace je úhrada (zemědělskému podnikateli nebo organizaci působící v ČR v odvětví zemědělství) nájmu výstavní plochy, cestovních nákladů a úhrada registračního poplatku subjektům účastnícím se zahraničních veletrhů a výstav, kde má MZe oficiální expozici a jsou v seznamu vybraných mezinárodních veletrhů a výstav. Dotaci nelze poskytnout na účast na veletrhu organizovaným s podporou SZIF, Czech Trade a PROPED. Podmínkou poskytnutí dotace v maximální výši 100 000 Kč a sta procent prokázaných nákladů je, že po celou dobu konání veletrhu, musí být přítomný alespoň jeden zástupce žadatele o dotaci. Dotace může být poskytnuta pouze na jeden stánek v rámci jednoho veletrhu a až na tři ročníky stejného veletrhu, které nemusí za sebou bezprostředně následovat. (Sixta a kol., 2019)

Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků

Jedná se o kompenzaci újmy rybářským subjektům vzniklé zajišťováním vodohospodářských a celospolečenských funkcí rybníků s výměrou nad 5 ha. Výše dotace až 1 000 Kč/1 ha plochy rybníka za nařízené vodohospodářské funkce rybníků zajišťované manipulací s vodou, péče o rybníční fond ve veřejném zájmu a nařízená péče z rozhodnutí příslušných orgánů ochrany přírody. (Sixta a kol., 2019)

Podpora na účast producentů a zpracovatelů zemědělských produktů v režimech jakosti Q CZ

Před započítáním plnění účelu dotace musí žadatel o tuto dotaci, podat na příslušné pracoviště SZIF vyplněnou Předběžnou žádost. Bez podání Předběžné žádosti není možné následně podat vlastní Žádost o dotaci a uplatnit tak nárok na dotaci. (Sixta a kol., 2019)

Dotace se poskytuje na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ, kdy cílem podpory je zlepšení tržních příležitostí a přidané hodnoty u mléka a mléčných výrobků. Příjemce získá částečnou úhradu nákladů spojených se zapojením do Q CZ v období 1. 6. 2018 – 31. 5. 2019, do 100 % uznatelných nákladů a maximálně do 80 000 Kč. (Sixta a kol., 2019)

Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat

Žadatel opět musí před započítáním plnění účelu dotace podat na SZIF k určitému datu vyplněnou Předběžnou žádost (za každý podprogram). V případě žádosti velkého podniku, musí tento žadatel předložit hypotetický srovnávací scénář, tedy popis situace, která by v případě neobdržení dotace nastala. V roce 2019 je pak pro všechny podprogramy programu Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat, podávaná jedna společná žádost pod jedním registračním číslem. Příjemce dotace je podmíněn uchovávat příslušnou evidenci předmětu dotace po dobu 10 let od poskytnutí. (Sixta a kol., 2019)

Prvním program, podpory Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat, se zabývá zlepšením životních podmínek v chovu dojníc. Celková přiznaná částka společné žádosti na dojnice, nesmí překročit 500 €/VDJ/rok a může být čerpána pouze v případě, že je žadatel zapojen do systému Q CZ nebo chová zvířata pro mléko certifikované ekologické produkce a řádně vede veškerou příslušnou dokumentaci související s chovem a předmětem dotace. (Sixta a kol., 2019)

Dotační podprogramy podpory na chov dojníc: napájení dojníc v zimním období temperovanou vodou (do 200 Kč na dojnici), provádění faremní diagnostiky původce mastitid dojníc (do 350 Kč na dojnici), snížení škodlivých patogenních mikroorganismů ve stájovém prostředí dojníc (do 645 Kč na dojnici), ošetřování končetin dle individuálních

potřeb dojníc (do 135 Kč na dojnici), opatření ke snížení tepelného stresu dojníc v letním období (do 660 Kč na dojnici). (Sixta a kol., 2019)

Druhý program subvencuje zlepšení životních podmínek v chovu drůbeže a dělí se na následující podprogramy (výše poskytnuté dotace se liší dle druhu a kategorie drůbeže), které podporují: zlepšení životního prostředí drůbeže (do 7,20 Kč/ks), šetrné zacházení s drůbeží (do 0,64 Kč/ks), zlepšení podmínek ustájení drůbeže v halách (do 0,65 Kč/ks), zlepšení stájového mikroklimatu drůbeže (do 11,50 Kč/ks), šetrné zacházení s kachnami (do 1,30 Kč/ks), zlepšení podmínek ustájení kachen v halách (do 2,55 Kč/ks). (Sixta a kol., 2019)

Třetí dotační program Zlepšení životních podmínek v chovu prasat, je rovněž jako u dojníc omezen celkovou přiznanou výší dotací dotačního programu a sice 500 €/VDJ/rok a skládá se z dotačních podprogramů na podporu: opatření ke snížení tepelného stresu prasat v letním období (do 796 Kč/ks), zlepšení stájového mikroklimatu prasat (do 928 Kč/ks), zlepšení životního prostředí prasat (do 283 Kč/ks), opatření k zajištění zlepšeného světelného režimu (do 910 Kč/ks), šetrných metod kastrace prasat (do 23 Kč/ks), zvětšení nezarošované plochy kotců prasat (do 846 Kč/ks), zvýšené péče o prasnice a selata na porodnách (do 443 Kč/ks). (Sixta a kol., 2019)

Čtvrtý dotační program na Zlepšení životních podmínek skotu chovaného v systému chovu bez tržní produkce mléka (dále jen „KBTPM) je rovněž omezen maximální sazbou 500 €/VDJ/rok a dotačními podprogramy podporuje: napájení krav chovaných v systému KBTPM v zimním období temperovanou vodou (do 129 Kč/ks, ale pro rok 2019 není tento podprogram vyhlašován), zvětšení plochy lehacího prostoru zimoviště v zimním období pro KBTPM (do 455 Kč/ks, pro rok 2019 není tento dotační podprogram vyhlašován), sekční provoz zimoviště v zimním období u krav chovaných v systému chovu KBTPM (do 328 Kč/ks, pro rok 2019 podprogram není vyhlašován), provádění ošetření KBTPM v letním období prostředky proti obtěžujícímu hmyzu (do 245 Kč/ks), ošetřování končetin dle individuálních potřeb KBTPM (do 223 Kč/ks), chov telat narozených KBTPM technologií chovu školkovým způsobem (do 387 Kč/ks, pro rok 2019 není tento podprogram vyhlašován). (Sixta a kol., 2019)

Některé podprogramy nejsou vyhlašovány kvůli časové nemožnosti naplnění těchto podmínek (například z důvodu specifikace zimního období, kterým se pro účely dotace rozumí doba od 1. 11. 2018 do 31. 3. 2019.). (Sixta a kol., 2019)

Dotace na udržování a využívání genetických zdrojů pro výživu a zemědělství

Jedná se o podpory za účelem zachování Národního programu ČR, předmětem dotace jsou genetické zdroje vybraných druhů a plemen zvířat a odrůd rostlin, které jsou velmi důležité pro výživu a zemědělství. Zvířata musí být jednoznačně identifikována v plemenných knihách a reprodukčně aktivní v rámci čistokrevné plemenitby. (Eagri.cz, 2018)

Dotace může být poskytnuta žadateli na chov a udržování jedinců plemen: česká červinka (do 20 000 Kč/ks), český strakatý skot (do 15 000 Kč/ks), prase přeštické černostrakaté (do 15 000 Kč/ks), šumavská ovce (do 800 Kč/ks), valašská ovce (do 1 000 Kč/ks), bílá krátkosrstá koza (do 800 Kč/ks), hnědá krátkosrstá koza (do 1 000 Kč/ks), starokladubský kůň (do 25 000 Kč/ks), huculský kůň (do 14 000 Kč/ks), slezský norik (do 25 000 Kč/ks), českomoravský belgický kůň (do 25 000 Kč/ks), česká slepice zlatá kropenatá (do 600 Kč/ks), česká husa (do 800 Kč/ks), genetické zdroje plemen králíků (do 500 Kč/ks), genetické zdroje populací nutrií (do 800 Kč/ks), genetické zdroje ryb (do 250 000 Kč/kmenové hejno), včela medonosná kraňská (do 4 500 Kč/plemennou včelí matku). (Eagri.cz, 2018)

Dalším podprogramem je Podpora genetických zdrojů rostlin, kdy se dotace poskytuje za účelem hodnocení, konzervace a shromažďování genetických zdrojů rostlin. Způsobilým žadatelem je subjekt, který je účastníkem Národního programu rostlin dle platného rozhodnutí MZe. Maximální výše dotace je do sta procent prokázaných nákladů na shromažďování, evidenci, hodnocení, konzervaci a využívání genofondové kolekce dané plodiny. Maximální možná sazba podpory se liší dle druhu plodiny (v mil. Kč): chmel (1,5); jeteloviny a ostatní píce (2,8); brambory (3); ovocné dřeviny, bobuloviny a jahody (4,7); vybrané obilniny (2,7); traviny (2,8), olejniny (1,5); přádné plodiny a luskoviny (3,1); evropská réva vinná (0,7); teplomilné a méně známé ovoce, réva vinná, vytrvalé zeleniny, vybrané druhy květin a léčivých rostlin (2,8); okrasné dřeviny a vybrané druhy květin (1,6); réva vinná (1,1); zeleniny, kořenové a aromatické a léčivé rostliny (6,3); vybrané obiloviny, slunečnice, řepa, alternativní a maloobjemové plodiny (3); vybrané genetické zdroje domácího původu (0,2); konzervace genofondů vegetativně množených rostlin (1). (Eagri.cz, 2018)

Třetí podprogram se zabývá podporou genetických zdrojů mikroorganismů a drobných živočichů hospodářského významu. U této podpory je možné stanovit, že plnění

dotace bude probíhat formou záloh ke krytí určitého dílčího úkolu. Žadatel o dotaci musí být rovněž účastníkem Národního programu mikroorganismů a může žádat o dotaci na veškeré prokazatelné náklady spojené s předmětem dotace, avšak nejvýše do částky, která se liší dle předmětu dotace (v mil. Kč): zemědělsky významné mikroorganismy a drobní živočichové (7,50); viry brambor (0,65); viry ovocných kultur (0,55); viry okrasných rostlin (0,50); viry, viroidy a patogenní houby chmele (0,35); zoopatogenní mikroorganismy (1,40); mlékárenské mikroorganismy (1,30); pivovarské mikroorganismy (1,10); průmyslově využitelné mikroorganismy (0,95); fytopatogenní mikroorganismy (1,20); basidiomycety (0,55); askomycety a zygomycety (0,35). (Eagri.cz, 2018)

4.4.5 Tržní opatření SOT

Jedná se o společnou organizaci trhů (dále jen „SOT“) aplikovanou EU u vybraných zemědělských komodit. Cílem je minimalizace výkyvů v nabídce jednotlivých komodit a tím i zamezení kolísání cen placených prvovýrobcům a cen pro konečné spotřebitele. (SZIF.cz, 2018)

Mimořádná opatření

Jak už název dotačního programu napovídá, jedná se o podporu, která se poskytuje při potřebě mimořádných opatření. V roce 2014 byla poskytována Mimořádná podpůrná opatření pro producenty některého ovoce a zeleniny. V roce následujícím byl vydán program na podporu soukromého skladování mléčných výrobků a Mimořádná podpůrná opatření pro producenty některého ovoce a zeleniny. V roce 2016 byly vypsány tituly Soukromé skladování vepřového masa, Mimořádná podpora pro dojnice/prasnice, Mimořádná podpůrná opatření pro producenty některého ovoce a zeleniny, Mimořádná podpora na snížení produkce mléka a Mimořádná podpora na přizpůsobení. Poslední vypsaná mimořádná opatření byla pro producenty některého druhu ovoce 2017, která přímo souvisela se stále trvajícím zákazem dovozu některých produktů z EU do Ruské federace a byla poskytována kvůli snížení rizika narušení trhu. Opatření se týkala opatření zahrnující stahování z trhu, nesklizení nebo sklizení nezralého ovoce. (SZIF.cz, 2018)

Školní projekty

Jedná se o podporu Mléko do škol a Ovoce a zelenina do škol, jejichž smyslem je podpora zdravé výživy a zvýšení spotřeby těchto výrobků. Dříve byl program otevřený pro více vzdělávacích stupňů, ale od roku 2018 ČR změnila strategii a podpora Mléko do škol se již nebude týkat žáků středních škol. (SZIF.cz, 2018)

Organizace producentů

Cílem Organizace producentů je umožnění prvovýrobcům vybraných zemědělských produktů zakládání organizací producentů a jejich následným sdružováním zajistit rentabilní rozvoj výroby ve stanovených odvětvích zemědělské produkce v rámci konvenčního a ekologického zemědělství (např. v odvětví mléka, ovoce a zeleniny). (SZIF.cz, 2018)

Rostlinná a živočišná výroba

Podpora rostlinné výroby se týká obilovin, cukru, ovoce a zeleniny, vína/vinic a řepky olejné. Podpora živočišné výroby podporuje oblasti mléka, včelařství, vepřového masa, hovězího a telecího masa, skopového a kozího masa a vajec a masa drůbežího. Jedná se především o intervenční nákup/prodej/skladování nebo vývozní subvence ve prospěch těchto komodit. Intervenční nákup má za úkol odčerpávat přebytky trhu a plnit funkci tzv. záchranné sítě. Prodej intervenčně nakoupené produkce má na starosti SZIF a toto opatření slouží ke stabilizaci cen a množství na vnitřním trhu. Pravidla režimu intervenčního nákupu/prodeje stanovuje Evropská komise a jsou platná pro všechny členské státy EU, platební agentury jsou výkonnými orgány a mají omezenou možnost stanovená pravidla měnit. Například v případě cukru se jedná o podporu na soukromé skladování cukru. Avšak po pádu produkčních kvót na cukr (2017), mají výrobci cukru povinnost podávat SZIF informace o produkci a cenách cukru. Tyto informace slouží ke sledování vývoje trhu s cukrem. (SZIF.cz, 2018)

Licence

SZIF poskytuje také licence, které jsou v některých případech potřebné při vývozu nebo dovozu určité komodity, která patří pod společnou organizaci trhu. Komodity, na které lze v případě potřeby, vystavit licenci: cukr, etylalkohol, len a konopí, obiloviny, olivový olej, ovoce a zelenina, rýže, hovězí a telecí maso, mléko a mléčné výrobky, vejce a drůbeží maso, vepřové maso. (SZIF.cz, 2018)

EU propagace zemědělských produktů

Podpora pro žadatele, s cílem usnadnění vstupu na trh a otevření nových tržních příležitostí, nebo k upevnění stávající pozice na trhu zemědělských a potravinářských produktů. Během programu (1 – 3 roky) jsou realizovány aktivity, jako jsou reklamní kampaně v médiích, propagace v místě prodeje, tiskové konference, účast na výstavách a veletrzích. (SZIF.cz, 2018)

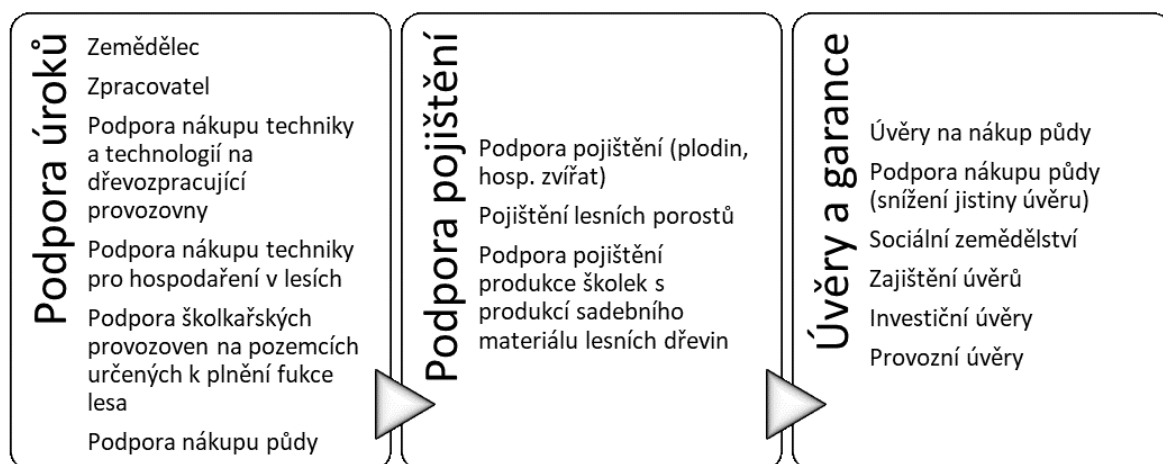
4.4.6 Operační program rybářství

Cílem této dotace na programové období 2014 - 2020 je udržitelná a konkurenceschopná akvakultura založená na inovacích, konkurenceschopnosti a účinnějším využití zdrojů. Účelem programu je na rozvoj udržitelného chovu ryb v ČR a zajištění rovnoměrných dodávek na vnitřní trh sladkovodních ryb během roku a v požadovaném sortimentu. Žádost o podporu se podává prostřednictvím Portálu farmáře na regionální odboru SZIF. (Eagri.cz, 2018)

4.4.7 Dotace poskytované PGRLF, a. s.

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, as. (dále jen „PGRLF“) je finanční a servisní organizace pro české zemědělce a venkov, založená v roce 1993 s jediným akcionářem a sice Mze ČR. Hlavní činností PGRLF je poskytování podpor formou dotací úroků z úvěrů, podpora pojištění, poskytování půjček a poskytování prostředků ke snížení jistiny úvěrů. V současnosti nabízí PGRLF 15 programů (viz. Obrázek 1) určených pro zemědělské prvovýrobce, zpracovatele zemědělské produkce nebo podnikatele v oblasti zpracování dřeva a lesního hospodářství. (SZIF.cz, 2018)

Obrázek 1: Schéma programů PGRLF

(Zdroj: Vlastní zpracování, dle Pgrlf.cz, 2019)

Výše sazby podpory uvedených programů se vyhlášují po ukončení každého kalendářního čtvrtletí a podpora je ve většině případech vyplácena zpětně, vždy dvakrát ročně za každé uplynulé kalendářní pololetí. (Pgrlf.cz, 2018)

PODPORA ÚROKŮ:

Úrokové zatížení žadatele z úvěru, musí být minimálně 0,5 % p. a., a maximální možná výše podpory z Fondu PGRLF, a. s. činí 5 % p. a. Pro všechny žadatele platí sazba podpory po celou dobu účinnosti smlouvy o poskytnutí podpory, s výjimkou Mladých zemědělců, kterým je dotace navýšena o 1 % p. a., s účinností do konce roku, ve kterém tento žadatel dosáhne 40 let věku. Podporovaná investice musí vést zejména ke snížení výrobních nákladů, modernizaci či zlepšení jakosti produkce. (Pgrlf.cz, 2018)

Program Zemědělec

Investiční podpora, vyplácená formou dotace části úroků z úvěru, zaměřená na realizaci dlouhodobých záměrů zemědělských prvovýrobců, které vedou k restrukturalizaci, zvýšení efektivnosti, modernizaci, snížení nákladů a zlepšení jakosti výroby. Investice jsou směřovány zejména do: strojního zařízení, vybavení, technologických celků, výstavby a pořízení (úvěr se splatností do 8 let); vylepšení nemovitého majetku (úvěr se splatností do 20 let) nebo na nákup plemenných zvířat (úvěr se splatností do 4 let). Žadatel o podporu na nákup plemenných zvířat musí: být aktivním zemědělcem; nakoupit zvířata (registrovaná v plemenných knihách) za účelem zlepšení genetické hodnoty stáda; dodržet podmínku, že v případě nákupu samic se musí jednat o ještě nerodící samice; zaručit, že nakoupená zvířata zůstanou ve stádě alespoň 4 roky. Výše maximální hrubé míry podpory nepřesahuje 50 % způsobilých investic s výjimkou investic na území hl. města Prahy, kde nesmí přesáhnout 40 %, a 30 % u způsobilých investic na nákup plemenných zvířat. Pro 4. čtvrtletí 2018 činila základní sazba podpory 2,25 % p. a. (Pgrlf.cz, 2018)

Program Zpracovatel

Podpora určená pro podnikatele, kteří zpracovávají zemědělské produkty a dosahují tak minimálně 50 % svých příjmů. Velikost jejich závodu není omezena. V rámci tohoto programu lze zažádat v případě investic na pořízení investičního majetku, který s touto činností souvisí. (Pgrlf.cz, 2018)

Podpora nákupu půdy

Program mohou využít zemědělci, kteří jsou prvovýrobcí a zároveň spadají do kategorie MSP. Úvěr poskytnutý žadateli nesmí být nižší než 100 tis. Kč a maximální výše podporovaného úvěru může být 10 mil. Kč. Maximální výše podpory je 15 tis. €. (Pgrlf.cz, 2018)

PODPORA POJIŠTĚNÍ:

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širšímu okruhu zemědělců. Žadatel může získat podporu pojištění plodin na ztráty způsobené přírodními pohromami, nepříznivými klimatickými jevy a škůdci. Nebo podporu směřovanou chovatelům při úhradě pojištění hospodářských zvířat proti chorobám zvířat, přírodním pohromám či nepříznivým vlivům. Žadatel musí doručit řádně a úplně vyplněný formulář žádosti příslušného roku, který obsahuje mmj. pojistnou smlouvu, potvrzení pojišťovny o výši zaplaceného pojistného a doklady prokazující tuto úhradu.

Po ukončení příjmu žádostí do programu, provede Fond ekonomické vyhodnocení a na jeho základě stanoví procentuální výši podpory pro aktuální rok. Výše neinvestiční podpory úhradou prokazatelných nákladů na pojištění činí, u speciálních plodin (35-65 %, pro rok 2018 sazba 55 %), ostatních plodin (10-50 %, pro rok 2018 sazba 42 %) a hospodářských zvířat (25-50 %, pro rok 2018 sazba 50 %). Podpora se také poskytuje na pojištění produkce lesních školek a lesních porostů (do 50 %). (Pgrlf.cz, 2018)

ÚVĚRY A GARANCE:

Výše úrokové sazby pro úvěry poskytované PGRLF se vypočte jako součet základní sazby a marže. Základní sazba platí vždy od 1. ledna do 31. prosince roku následujícího. Ode dne 1. 1. 2019 je základní úroková sazba stanovena ve výši 1,98 % p. a. (Pgrlf.cz, 2018)

Úvěry na nákup půdy

Podpora může být poskytnuta pouze zemědělskému podnikateli, který je zároveň prvovýrobcem a dosahuje minimálně 25 % příjmů plynoucích ze zemědělské činnosti. Žadatel se musí zavázat k hospodaření na nakoupené půdě, která tak nesmí být předmětem smluvního převodu ani pronájmu, po celou dobu trvání smluvního vztahu, pokud PGRLF nestanoví jinak. PGRLF se stává v katastru nemovitostí zapsaným zástavním věřitelem a může poskytnout podporu na nákup zemědělské půdy s kupní cenou maximálně 35 Kč/m². Maximální výše poskytnutého úvěru je 5 mil. Kč, se splatností až na 20 let s čtvrtletní splátkou jistiny a s možností snížení jistiny v maximální výši 15 000 €. (Pgrlf.cz, 2018)

Sociální zemědělství

Podpora ve formě úvěru poskytnutého PGRLF je určena k financování investičních a provozních nákladů určených pro zemědělské podnikatele, registrované jako poskytovatele sociálních služeb nebo mají s těmito poskytovateli uzavřenou smlouvu, kteří budou nebo již zaměstnávají pracovníky se zdravotním postižením. Maximální výše investičního úvěru činí 5 mil. Kč s dobou splatnosti 10 let. Provozní úvěr maximálně ve výši 1 mil. Kč může být poskytnut na maximální dobu splatnosti 1 roku. Žadatel může k tomuto úvěru ještě požádat o podporu ve formě snížení jistiny úvěru. (SZIF.cz, 2018)

Zajištění úvěrů

Podpora je poskytována ve formě ručení za investiční úvěry poskytnuté podnikatelům v oblasti zemědělství, zpracování a propagaci zemědělských produktů, lesního hospodářství a zpracování dřeva. (max. 80 % nesplacené jistiny úvěru). Maximální doba ručení je 60 měsíců od data vystavení a může být vystaveno i opakovaně. (SZIF.cz, 2018)

Investiční úvěry

Podpora ve formě úvěru PGRLF na pořízení investičního majetku s možností snížení jistiny úvěru ve výši 15 000 €. Žadatel může požádat o úvěr ve výši od 100 tis. Kč do 10 mil. Kč. Maximální doba splatnosti úvěru je 15 let s možností odkladu 1. splátky jistiny až o jeden rok. Úvěr nesmí být použit na nákup nemovitostí a investice nesmí být realizována před podáním žádosti o podporu. (SZIF.cz, 2018)

Provozní úvěry

Jedná se o podporu poskytovanou ve formě provozního úvěru PGRLF za účelem provozního financování podniku. Žadatel může žádat o úvěr ve výši od 100 tis. Kč do 2 mil. Kč i o snížení jistiny úvěru. Maximální doba splatnosti je 2 roky, s možností odkladu 1. splátky jistiny až o 6 měsíců. (SZIF.cz,2018)

4.4.8 Vratka spotřební daně při nákupu nafty a bionafty

Novelizovaný zákon s účinností od ledna 2019, o spotřebních daních, č. 4/2019 Sb., upravuje vrácení daně z minerálních olejů osobám užívajícím tyto oleje v zemědělské prvovýrobě a pro hospodaření v lese (tzv. „zelená nafta“). Zemědělci smí uplatnit tento nárok na vrácení daně pouze na „čistou“ motorovou naftu, bez přídavku biosložky (B0) nebo naftu s přídavkem biosložky do 7 % (B7). (Celní správa.cz, 2019)

Vrácená daň, ve výši 9 500 Kč/1 000 l minerálních olejů, se vrací osobě, která provozuje: pouze živočišnou výrobu; pouze rostlinnou výrobu se zastoupením citlivých plodin a révy vinné; současně rostlinnou výrobu se zastoupením citlivých plodin a révy vinné a živočišnou výrobu s intenzitou chovu těchto zvířat. Daň ve výši 4 380 Kč/1 000 l minerálních olejů se vrací osobám provozujícím: rybníkářství nebo hospodaření v lese, dle příslušných zákonů; pouze rostlinnou výrobu se zastoupením citlivých plodin nebo živočišnou výrobu s intenzitou chovu těchto zvířat. Citlivou plodinou se pro účely vrácení daně ze zelené nafty rozumí plodina, na kterou je poskytována dobrovolná podpora vázaná na produkci dle podmínek pro poskytování přímých plateb zemědělcům. (Celní správa.cz, 2019)

Pro prokázání spotřeby pohodných hmot na stanovený účel musí zemědělský podnikatel vést evidenci o skutečné spotřebě, nebo evidenci využití půdy a ústřední evidenci hospodářských zvířat (spotřeba se určí dle ročního normativu minimální spotřeby minerálních olejů). Jeden z těchto způsobů si volí pouze osoby provozující rostlinnou nebo živočišnou výrobu, ostatní vždy prokazují spotřebu pohodných hmot evidencí o skutečné spotřebě. Zvolený způsob prokazování spotřeby pro daný kalendářní rok se provede podáním prvního daňového přiznání toho roku a nelze již tuto metodu evidence v průběhu roku měnit. Pro účely zelené nafty se nákup minerálních olejů prokazuje příslušnými doklady o prodeji a pro vrácení daně musí být množství minerálních olejů stejné nebo vyšší, než je množství minerálních olejů vykázaných v evidenci, protože nelze vracet daň, jejíž zaplacení nebylo prokázáno. Nárok na vrácení daně lze uplatnit za kalendářní čtvrtletí nebo rok, dle zdaňovacího období. (Celní správa.cz, 2019)

Dle § 57, zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, se musí poplatník daně pro uplatnění nároku na její vrácení prokázat dokladem o prodeji minerálních olejů, evidencí o spotřebě, výpisem z obchodního rejstříku a dokladem z evidence využití zemědělské půdy podle uživatelských vztahů.

5 Vlastní práce

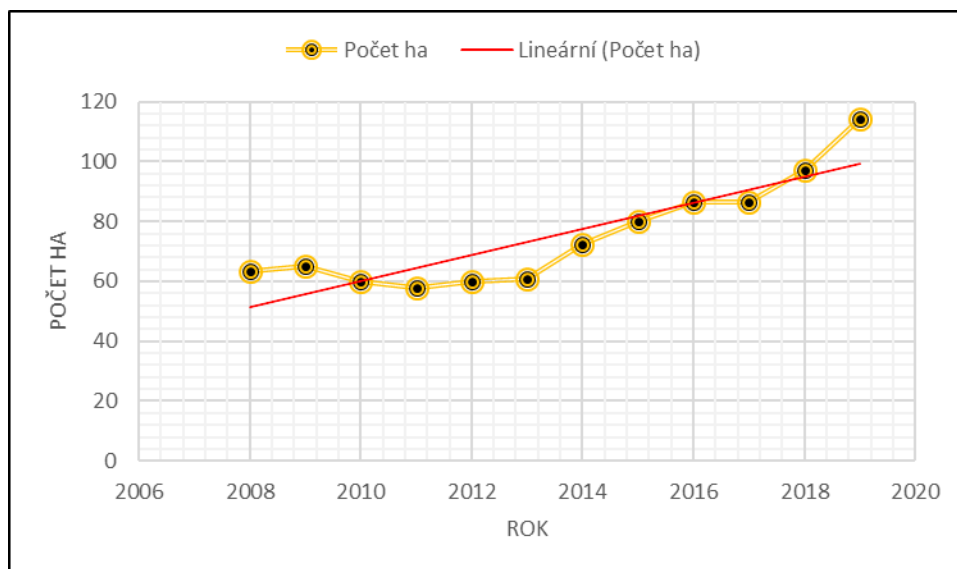
Veškerá data potřebná pro vypracování vlastní analýzy byla čerpána z daňové evidence farmy a dalších příslušných dokladů.

5.1 Charakterizace podniku

Analyzovaným subjektem je rodinná farma XY, která se nachází v severozápadní části okresu Písek, poblíž hranic Jihočeského a Středočeského kraje. Z hlediska rajonizace se nachází v bramborářské výrobní oblasti s nadmořskou výškou 426 m. n. m. Farma obhospodařuje pozemky s převážně hlinitopísčitou a okrajově písčitohlinitou půdou.

Z počátku podnikání (rok 2003), zde byla mnohem větší potřeba ruční práce. Nyní je situace, pracovní podmínky a rychlost provedení jednotlivých činností o něco jednodušší a rychlejší. Především díky tomu, že se v průběhu let, povedlo v převážné míře obnovit a zmodernizovat vozový park podniku. Majitel farmy se samozřejmě neustále snaží o modernizaci, růst a prosperitu firmy. Z grafu č. 1 je například patrné, jak se v průběhu let měnila velikost farmou obhospodařovaných pozemků.

Graf 1: Velikost farmy

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Firma je výrobně zaměřena na polní/rostlinnou výrobu s využitím nordfoldského, čtyřhonného osevního postupu. Struktura rostlinné výroby je přizpůsobena produkci

hlavních plodin (řepka, pšenice, ječmen, hrách), v převážné míře určených k okamžitému prodeji ihned z pole. Malá část produkce je využita pro spotřebu v domácí živočišné výrobě. V rámci všeobecné polní výroby podnik také pěstuje malé množství konzumních brambor (cca 0,8 ha), kdy jejich sběr ještě stále není plně zautomatizován, tudíž je zde největší potřeba lidské manuální práce.

Živočišná výroba je na farmě jen okrajovou záležitostí, není hlavním zdrojem obživy. Podnik chová ovce plemene Suffolk, kterými se zkrmuje objemná píče vlastní produkce. Do budoucna by farma XY chtěla stádo ovcí využít i k zácviku nahánění a kooperace s bernským salašnickým psem. Farma také pro vlastní spotřebu chová bílá ušlechtilá a göttingenská prasata, drůbež a králíky. V minulosti byl na statku chován vazně i dobytek na výkrm, ale ten se ukázal v malém množství (cca 10 býků různého stáří) jako nerentabilní a majitel se rozhodl s chovem nepokračovat. Farma nemá žádné zaměstnance, vše si obstarává majitel sám s rodinou, která ve volném čase vypomáhá.

5.2 Finanční analýza podniku

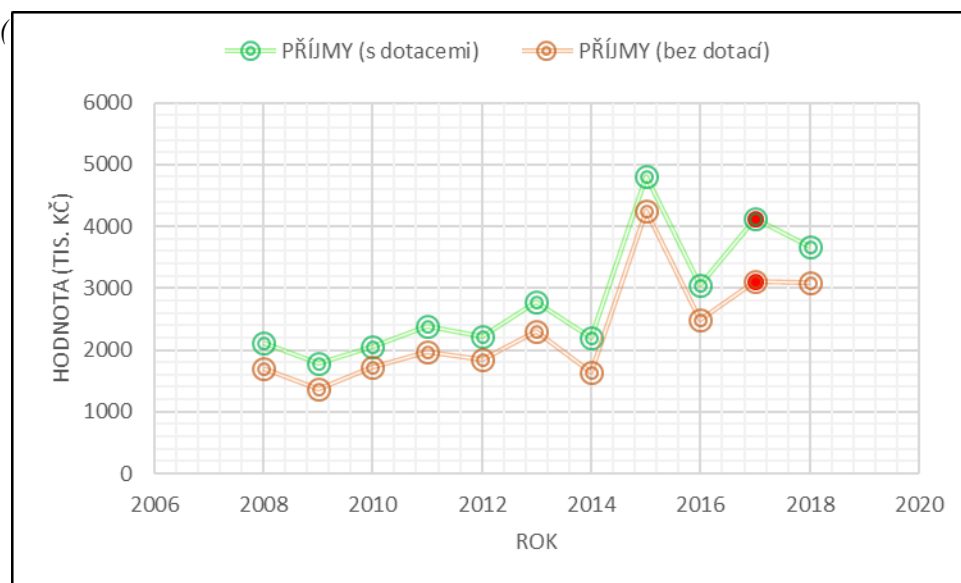
Plánování budoucích aktivit vyžaduje znalost výchozí finanční pozice podniku a znalost finančních důsledků možných cest vývoje.

5.2.1 Struktura příjmů a výdajů podniku

Jak je možné vidět v Grafu 2, v souvislosti s příjmy podniku, byly sestaveny dvě varianty jejich vývoje v čase. První variantou jsou veškeré příjmy farmy, které převážně pocházejí z její hlavní činnosti, tedy prodeje vlastní rostlinné produkce příslušného roku, dále pak z prodeje služeb a přijatých dotací (jejich druh a výše jsou podrobně rozepsány v další kapitole). Druhým typem analyzovaných příjmů, jsou příjmy bez zřetelů na přijaté dotace a podpory. Kdybychom se na hodnotu příjmů podívali ne z pohledu roku, ale měsíců, nebyla by jejich výše konstantní a nevykazovala by pravidelný trend, byla by nahodilá. Důvodem tohoto kolísání by byla sezónnost a poměrně dlouhá splatnost vystavených faktur, proto sledujeme příjmy za celé účetní období (Graf 2).

Z Grafu 2 je zřejmý vývoj příjmů s dotacemi i bez dotací, je zde také vidět rozdíl mezi těmito variantami, ten se průměrně pohybuje na hodnotě 513 tis. Kč a nejznatelnější je v roce 2017, kdy se hodnoty od sebe liší o 1 017,084 tis. Kč.

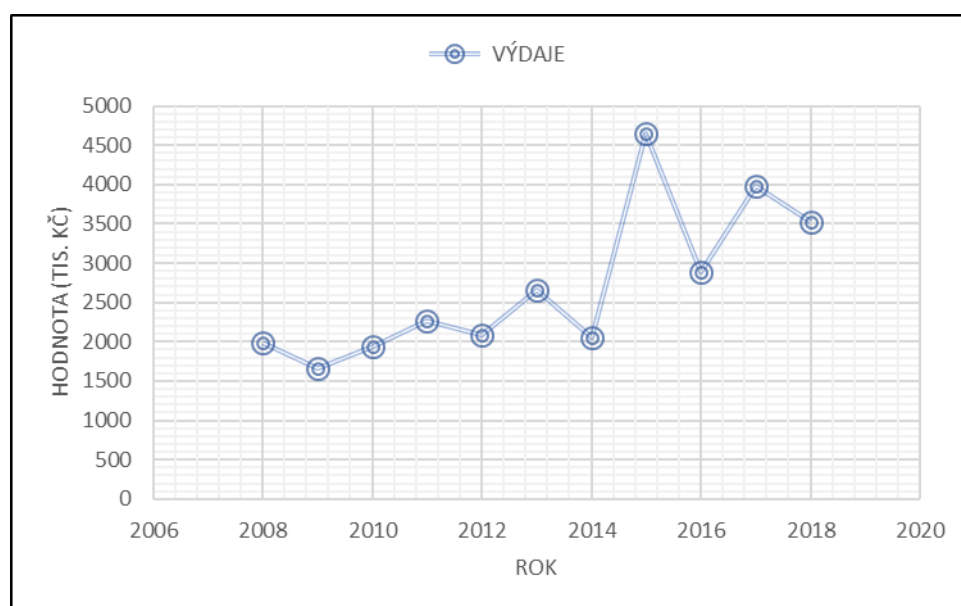
Graf 2: Celkové příjmy

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Finanční prostředky farmy XY jsou vynakládány (Graf 3) především na pořízení osiv a sadby, hnojiv (v převážné míře spotřeba hnojiv průmyslových) a prostředků na ochranu rostlin (pesticidy, herbicidy, fungicidy a insekticidy). Dalšími výdaji podniku jsou odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, ostatní přímé náklady a služby (spotřeba energie a PHM, pachtovné, daně a pojištění, pracovní náklady). Celkové výdaje podniku za sledované období činily 29 699,3 tis. Kč, což je průměrně 2 699,9 tis. Kč na rok.

Graf 3: Celkové výdaje

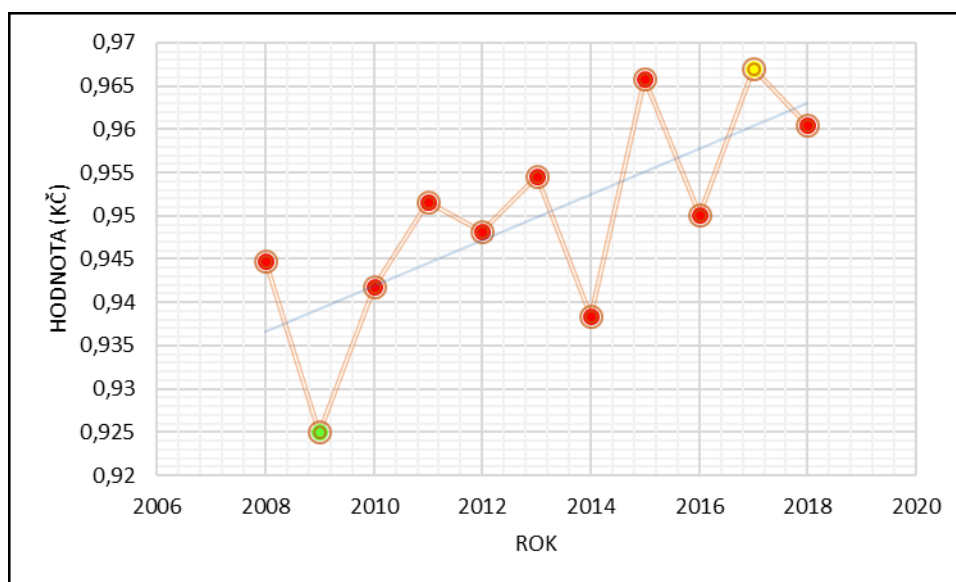
(Zdroj: Vlastní zpracování)

5.2.2 Podíl výdajů na 1 Kč příjmů

$$PVP = \frac{V}{P} \quad (5.1)$$

Snahou podniku je vytvoření co nejnižších výdajů, tzn. čím nižší je podíl PVP, tím větší je výnosnost (viz Graf 4). Pro porovnání extrémů, nejnižší a zároveň nejlepší PVP je z roku 2009 a sice 0,925, naopak nejvyšší dosažená hodnota PVP 0,967 je z roku 2017, kdy firma vynaložila nejvíce prostředků na 1 Kč příjmů. Z grafu je také patrná stoupající tendence míry PVP v průběhu let.

Graf 4: Podíl výdajů na 1 Kč příjmů

(Zdroj: Vlastní zpracování)

5.2.3 Cash flow s dotacemi/bez dotací

Dalším relevantním ukazatelem finančního řízení podniku je Cash flow, neboli tok peněz. Pro zjištění CF za roky 2008 – 2018 byly použity interní údaje a daňová evidence firmy. K výpočtu CF byla využita metoda přímá, která je založena na vykazování peněžních příjmů a výdajů. Sestavuje se na základě skutečných plateb a vyjadřuje se jako rozdíl mezi příjmy a výdaji firmy. Zjištěním jednotlivých částek bylo vytvořeno CF na roční bázi za provozní, investiční a finanční oblast dohromady.

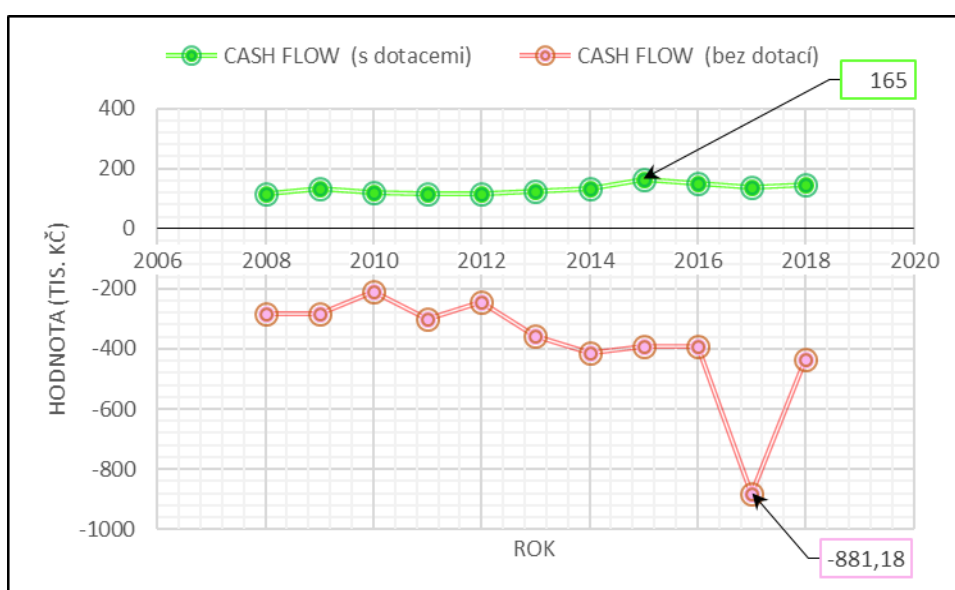
Pro zajímavost byly vytvořeny dvě varianty CF (Graf 5). První varianta (zelená barva) popisuje reálnou situaci farmy, tedy je vždy do příjmů zahrnuta i částka přijatých

dotací a podpor. V grafu č. 5 můžeme také vyčíst nejvyšší hodnotu CF, která je z roku 2015 v hodnotě 164,552 tis. Kč (v grafu zaokrouhlena na tisíce Kč).

V případě druhém (červená barva) je CF vyčísleno s tím rozdílem, že se počítá jen s příjmy z vlastní činnosti farmy, které jsou očištěné o dotace a podpory. Z grafu je patrné, že by podnik v tomto případě musel vykazovat za všechna období ztrátu a největší ztráta by nastala v roce 2018 v hodnotě 881,177 tis. Kč.

Průměrné CF s dotacemi dosahuje výše 132,620 tis. Kč a bez dotací -380,807 tis. Kč.

Graf 5: Porovnání CF s dotacemi a CF bez dotací

(Zdroj: Vlastní zpracování)

5.2.4 Finanční zdraví podniku

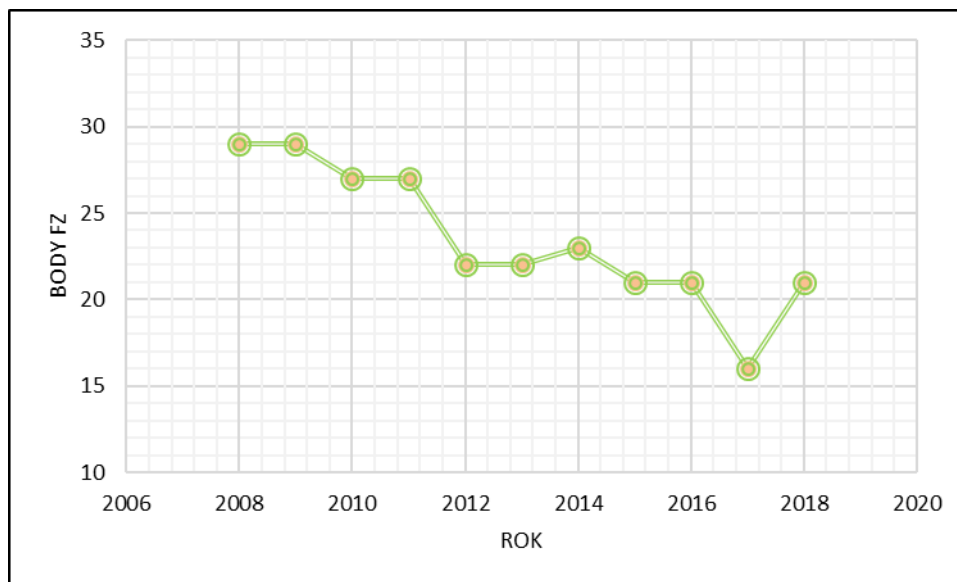
Tato kapitola se zabývá vývojem deseti ukazatelů finančního zdraví farmy XY za posledních jedenáct let podnikání. Ukazatele FZ pro jednotlivé roky (Graf 6) jsou vypočteny a bodově ohodnoceny na základě metodiky MZe, viz kapitola 3.2.1. Podnik splňuje podmínku výpočtu FZ tím, že vede daňovou evidenci a pro výpočet FZ byla tedy použita data z Přiznání k dani z příjmu.

Farma by v každém roce splnila podmínky finančního zdraví.

Za období 2008 – 2018 podnik celkově získal 23,45 bodů a splnil tak požadavky finančního zdraví nejvyšší kategorie A. V případě, že by podnik chtěl žádat o dotaci v rámci PRV v roce 2019, výpočet FZ se omezí na vývoj finančního zdraví posledních tří

let, tedy 2016, 2017, 2018 a hodnota finančního zdraví pak činí 19,33 bodů, což odpovídá nižší kategorii FZ, kategorii B. Podmínky FZ pro poskytnutí dotace, by byly ale přesto splněny.

Graf 6: Bodové ohodnocení FZ podniku

(Zdroj: Vlastní zpracování)

5.2.5 Dotace zemědělského podniku

Jak je z výše zmíněného možné vyčíst, příjmy v podobě dotací a ostatních podpor jsou velmi důležitou složkou příjmů farmy a silně ovlivňují její cash flow. Tato kapitola se tedy zabývá vývojem a strukturou těchto subvencí z národních i evropských fondů, které farma získala v letech 2008 – 2018.

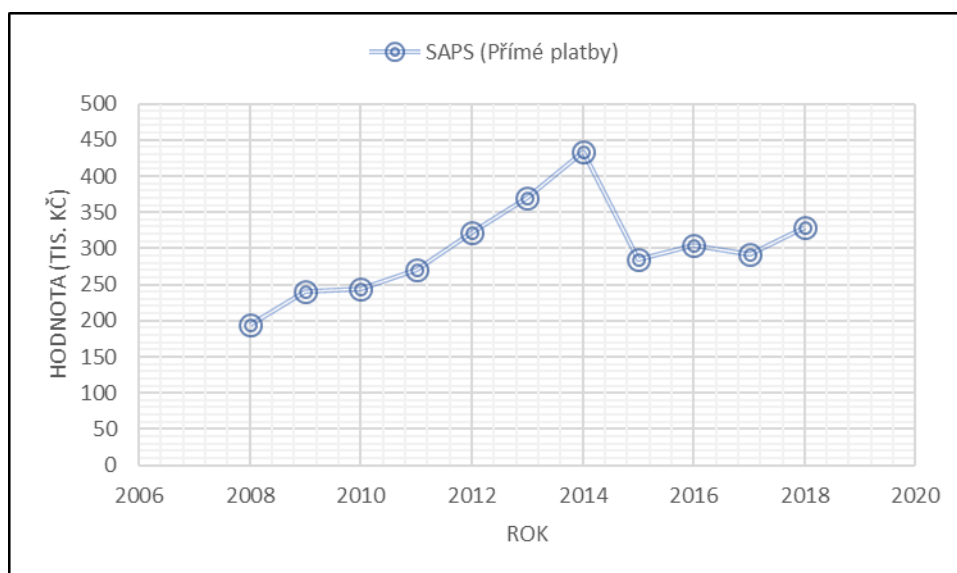
Dohromady bylo farmě za celých sledovaných jedenáct let, vyplaceno přibližně 5,6 milionů Kč a procento krytí celkových výdajů dotacemi je 19 %, resp. dotacemi je hrazeno 19 % všech výdajů.

Přijaté dotace a podpory, které farma již získala, byly rozčleněny do čtyř kategorií:

- Přímé platby: SAPS, Greening, VCS (Ovce a kozy)
- Přechodné vnitrostátní podpory (dříve TOP-UP): Prežvýkavci, Ovce a kozy, Zemědělská půda
- Dotace z PGRLF
- Zelená nafta

V celkovém součtu za sledované období představují platby SAPS největší položku, nejen z kategorie přímých plateb, ale i ze všech ostatních dotačních titulů (58 % z celkové hodnoty přijatých dotací tvoří SAPS). Z grafu 7 lze vyčíst mmj. nejvyšší míru přijaté dotace, kdy hodnota SAPS v roce 2014 činila 433,34 tisíc Kč.

Graf 7: Jednotná platba na plochu

(Zdroj: Vlastní zpracování)

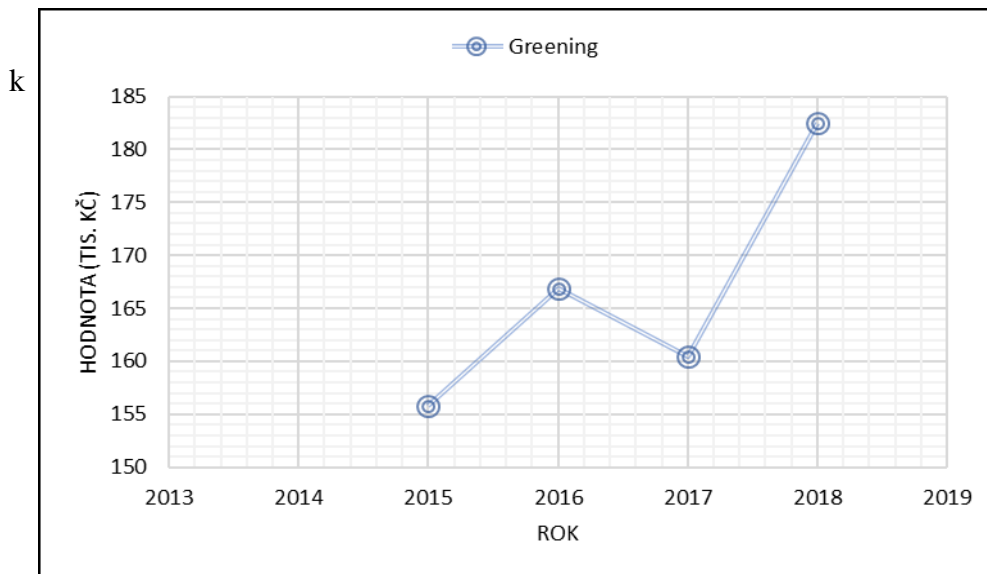
Z přímých plateb je od nového programového období (2014 – 2020) také využíván program Greening, který byl dříve součástí SAPS. Jedná se o podporu zemědělských postupů příznivých pro klima a životní prostředí.

Kvůli spoždění vzniklém při schvalování a legislativě nového programového období, mohl majitel farmy o tuto platbu požádat až o rok déle (2015).

Z tohoto důvodu, můžeme v grafu 8 vidět pouze údaje, které se týkají posledních čtyř let sledovaného období.

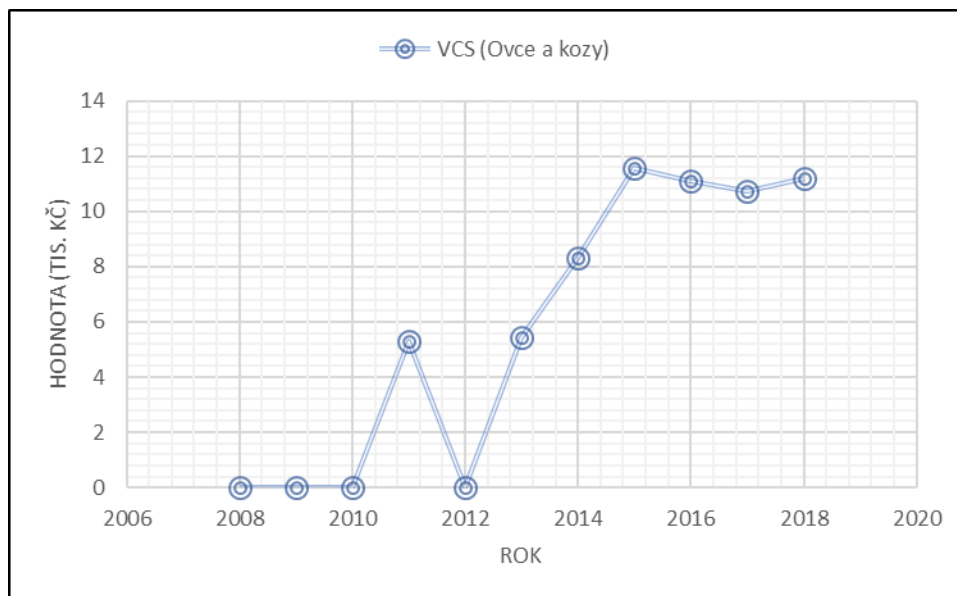
Předposlením programem, který podnik využívá v rámci přímých plateb je Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCP). Majitel žádal o dotace na chov zvířat, resp. chov ovcí/bahnic a koz, v převážné míře podmínky vždy splnil a dotaci nezískal jen v letech 2008, 2009, 2010 a 2012 (viz Graf 9). Dotace na chov bahnic a koz starších 1 roku, se vyplácí na minimálně 2 VDJ (maximální počet VDJ není specifikován).

Graf 8: Greening

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Graf 9: VCP (Ovce a kozy)

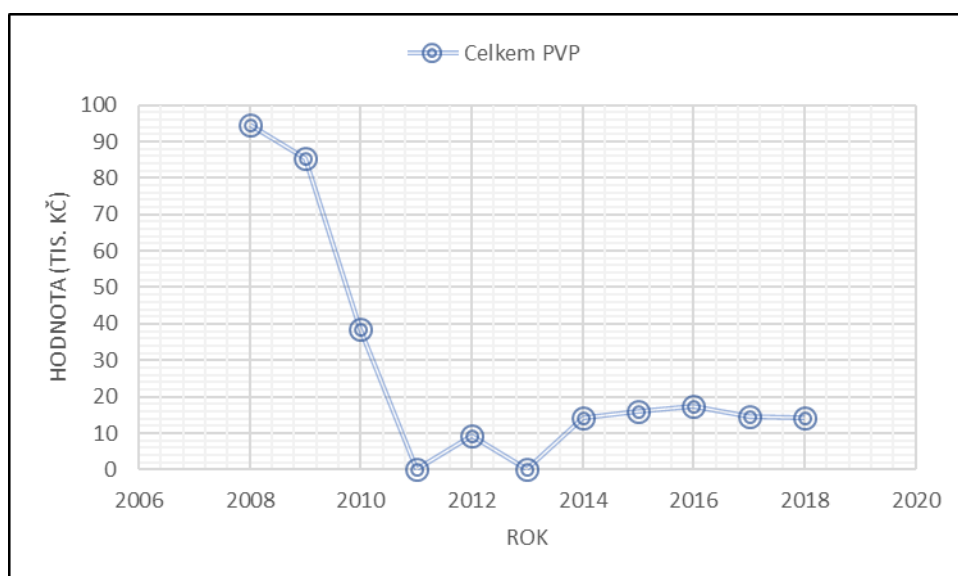

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Posledním dotačním titulem přímých plateb, které farma XY využívá, je program přechodných vnitrostátních podpor (PVP), dříve známých pod názvem TOP-UP. Jedná se o doplňkové platby poskytované k platbě SAPS.

Majitel farmy v posledních letech obdržel platby na přežvýkavce, chov ovcí/koz a zemědělskou půdu. Souhrn veškerých přijatých dotací programu PVP je znázorněn v grafu 10.

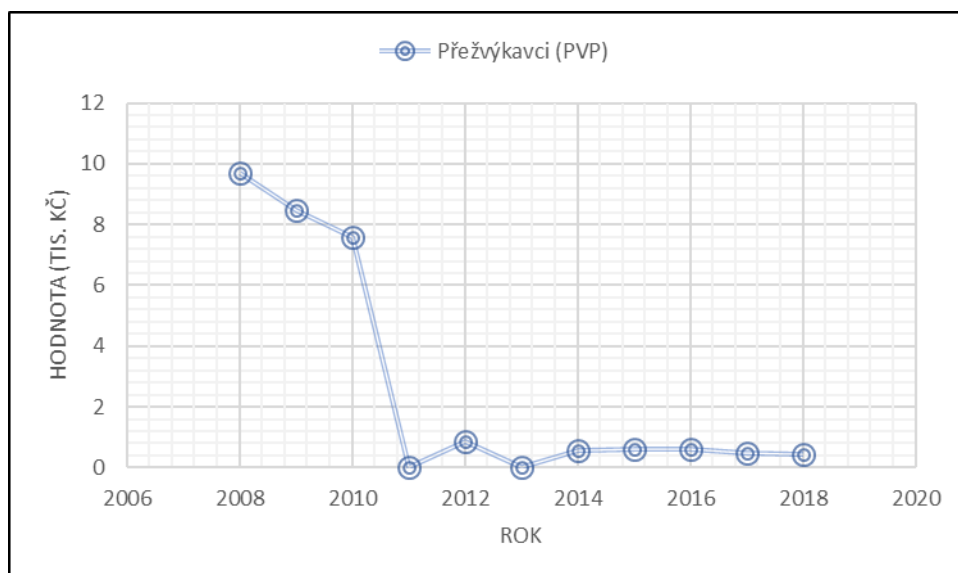
Graf 10: PVP - celkem

(Zdroj: Vlastní zpracování)

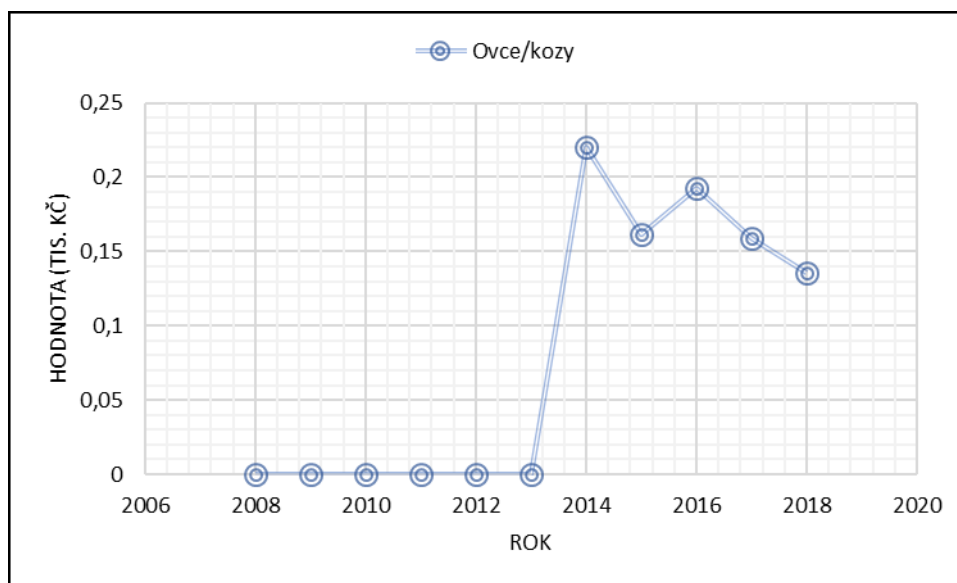
Rozdělení jednotlivých podprogramů, jejich hodnota a vývoj v čase je zobrazeno v grafu 11 (Přežvýkavci), grafu 12 (Chov ovcí/koz) a v grafu 13 (Zemědělská půda).

Graf 11: PVP – Přežvýkavci

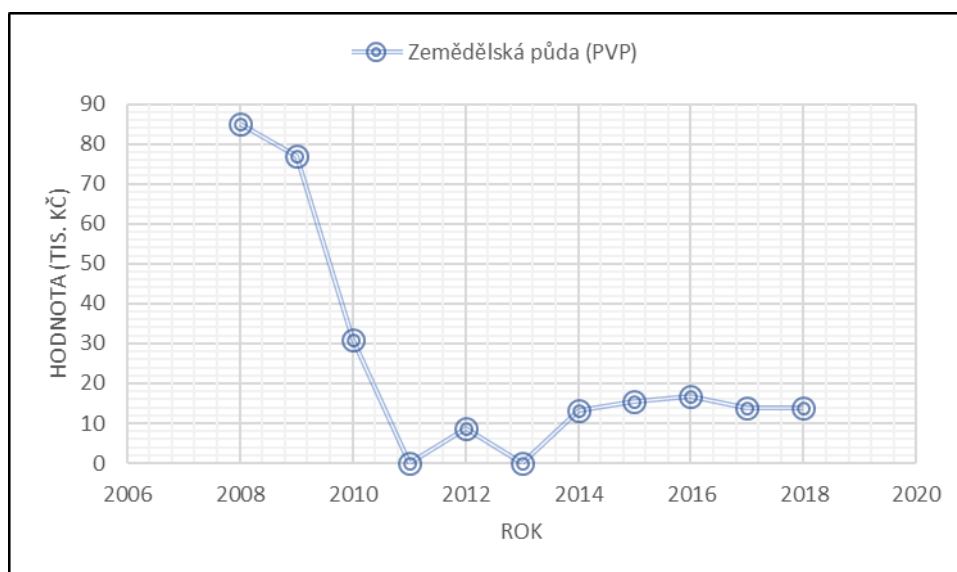
(Zdroj: Vlastní zpracování)

Graf 12: PVP - Ovce a kozy

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Graf 13: PVP – Zemědělská půda

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Dotace od PGRLF byly čerpány v rámci programu Podpora úroků, kde bylo majiteli farmy sníženo úrokové zatížení z bankovního úvěru v rámci podprogramu Podpora na nákup půdy. Veškeré podmínky pro poskytnutí dotace podnik splňoval, a tak mu byla poskytnuta maximální možná výše této podpory.

V průběhu sledovaného období byl v rámci stejného programu také využit investiční podprogram Zemědělec, k nákupu strojního zařízení na úvěr.

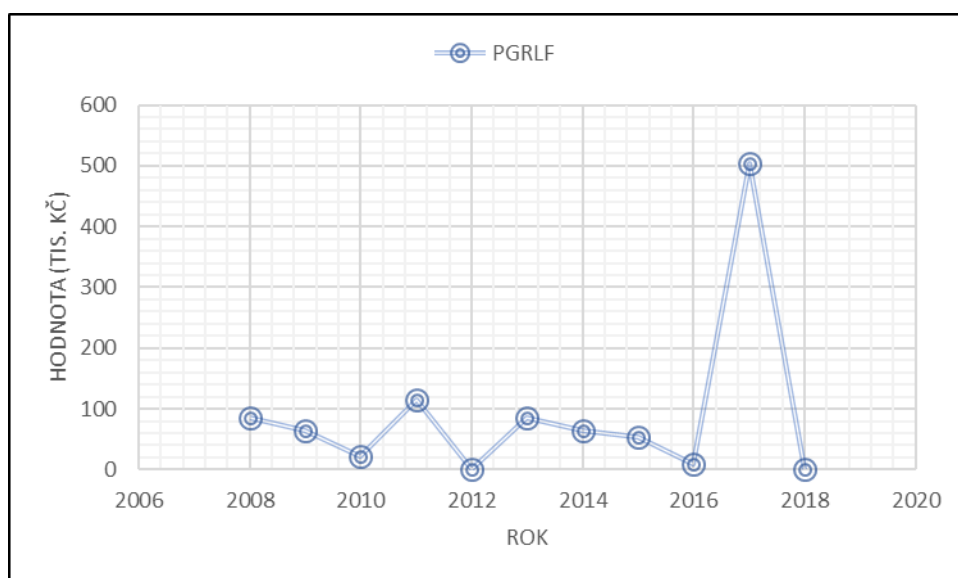
Podnik také čerpal podporu pojištění, kdy PGRLF poskytl podnikateli snazší přístup k pojistné ochraně plodin před nepříznivými klimatickými vlivy a škůdci.

PGRLF má také program zaměřený na úvěry a garance, ten však podnik v průběhu sledovaného období nevyužil, jelikož po finančním zhodnocení a posouzení všech nabídek na finančním trhu zjistil, že by se mu úvěr od PGRLF nevyplatil.

Z dotačních programů poskytovaných PGRLF bylo majiteli farmy vyplaceno celkem cca 1 001 tisíc Kč, roční průměr tedy vychází na 100 tisíc Kč. Z grafu 13 lze vyčíst objem poskytnutých dotací v jednotlivých letech a hodnotu nejvyšší získané dotace, která byla poskytnuta v roce 2017.

Není možné dopředu predikovat trend vývoje podpor PGRLF, jelikož se výše sazeb podpor vyhláší až po ukončení každého kalendářního čtvrtletí a podpora je ve většině případech vyplácena zpětně (dvakrát do roka).

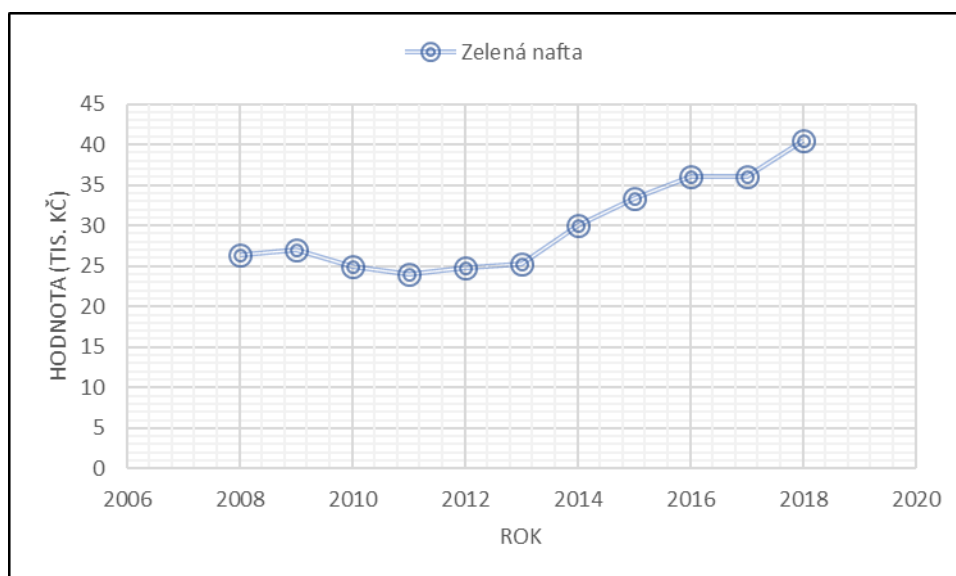
Graf 14: Podpory z PGRLF

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Dotace „Zelená nafta“ se poskytují pouze na naftu spotřebovanou v rámci zemědělské výroby, v současné době jde o cca 13,95 % ceny nafty. Jelikož jde o navrácení části spotřební daně, je tato dotace vyplácena celním úřadem. Průměrně bylo majiteli farmy vyplaceno 29,86 tis. Kč/rok a celkově, za celé sledované období 328,48 tis. Kč. Z grafu 14, je zřejmý vývojový trend výše poskytnutých dotací, který v průběhu let stoupá, je to zapříčiněno hlavně přírůstkem obdělávané plochy (počtu ha), se kterou samozřejmě přímo úměrně stoupá i spotřeba PHM.

Graf 15: Vratka spotřební daně při nákupu nafty

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Podkladová data pro výpočty a analýzu kapitoly 5. 2, jsou k dispozici v Příloze C.

5.3 Návrh dotačních příležitostí

S ohledem na dobré finanční zdraví farmy, výsledkům analýzy cash flow a získaných dotací, je zde zpracován návrh a popis možných podnikatelských příležitostí, do kterých by mohl majitel farmy investovat s využitím některého z dotačních programů.

Jedná se o tyto podnikatelské příležitosti:

- Skladovací zemědělská hala na obilí Borga
- Pěstování škrobových brambor

5.3.1 Skladovací zemědělská hala na obilí Borga

Hlavním investičním návrhem spojeným s využitím konkrétní dotace, je výstavba skladovací zemědělské haly od firmy Borga. Tato stavební firma byla vybrána na základě preferencí a přání majitele farmy.

Jedná se o investici hmotnou, která má z hlediska přínosu pro firmu výrazně rozvojový charakter. Majiteli prioritně nejde jen o vytvoření zisku z investice, ale hlavně o možnost volby, kterou dosud nedisponoval. Bude se moci sám rozhodnout, kdy prodá svoji produkci, zda ji prodá „ihned z pole“, nebo jestli ji prodá v jiný čas, za jinou (zpravidla lepší) cenu.

Tento investiční návrh by byl finančně i časově velmi náročný až neúnosný, pro zemědělské podnikatele je zde ale možnost získat dotaci z projektových opatření PRV, programu investic do hmotného majetku, konkrétně podprogramu Investice do zemědělských podniků, titulu Dotace na zemědělské stavby (viz Příloha B). Prostřednictvím této dotace může majitel firmy XY získat podporu v rozmezí 40 – 60 % hodnoty investice. Pro snazší a reálnější výpočty, budeme počítat s 50 % sazbou.

Hala by byla postavena za účelem skladování veškeré produkce obilnin farmy (Pšenice ozimá, Pšenice jarní, Ječmen ozimý). Potřeba skladovacích prostor, je zřejmá také z tabulky 7, kde je vypracována příslušná kalkulace obilovin. Data potřebná k sestrojení kalkulace byla převážně čerpána z daňové evidence firmy a příslušných dokladů a ústních sdělení majitele farmy.

Tabulka 7: Kalkulace RV - obiloviny

Ukazatel	Jednotky	Plodina		
		Pšenice ozimá	Pšenice jarní	Ječmen ozimý
Osiva	Kč/ha	1 527	3 151	1 631
Hnojiva	Kč/ha	3 764	1 512	2 695
Prostředky na ochranu rostlin	Kč/ha	3 319	1 048	2 918
Ostatní přímý materiál	Kč/ha	795	844	658
Přímé materiálové náklady	Kč/ha	9 405	6 555	7 902
Ostatní přímé náklady a služby	Kč/ha	2 372	903	1 736
Mzdové a osobní náklady	Kč/ha	3 838	4 574	3 877
Odpisy	Kč/ha	4	2	6
Náklady pomocných činností	Kč/ha	4 707	3 586	4 921
Výrobní režie	Kč/ha	2 921	5 551	3 026
Správní režie	Kč/ha	773	810	573
Vlastní náklady celkem	Kč/ha	24 020	21 981	22 041
Hektarový výnos	t/ha	8	8	7
Vlastní náklady výrobku	Kč/t	3 003	2 748	3 149
Dotace (SAPS, Greening, Zelená nafta)	Kč/t	710	710	812
Tržby za výrobky	Kč/ha	28 000	28 000	19 600
Prodané množství	t/ha	8	8	7
Realizační cena v době sklizně	Kč/t	3 500	3 500	2 800
Zisk	Kč/t	1 208	1 463	463
Zisk	Kč/ha	9 662	11 701	3 241
Zisk ze 30 ha (doba sklizně)	Kč	289 849	351 019	97 219
Realizační cena leden/únor	Kč/t	5 000	5 000	4 100
Zisk	Kč/t	2 708	2 963	1 763
Zisk	Kč/ha	21 662	23 701	12 341
Zisk ze 30 ha (uskladnění, prodej leden)	Kč	649 849	711 019	370 219
Rozdíl	Kč/ha	12 000	12 000	9 100

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Majitel farmy ročně vyprodukuje přibližně 690 tun obilí na 30 hektarech orné půdy. Po provedení kalkulace nákladů, bylo například zjištěno, že jedna tuna ozimé pšenice stojí 3 003 Kč. Kdybychom ponechali stávající stav a produkce by se prodala ihned z pole, majitel farmy za tuto komoditu dostane od odběratele 3 500 Kč/t, tuto hodnotu ještě upravíme o získané podpory (SAPS, Greening, Zelená nafta) v hodnotě 710 Kč/t. Vychází nám zisk 1 208 Kč/t. V případě, že bychom měli možnost vlastní produkci prodat v lednu dalšího roku, byl by výsledný zisk na úrovni 2 708 Kč/t, což představuje více než dvojnásobek původní hodnoty. V případě okamžitého prodeje činí zisk, za všechny tři komodity a 30 ha, celkem 738 087 Kč. Kdyby byla tato produkce ve stejném množství a kvalitě prodána v lednu, činil by zisk 1 731 087 Kč. Rozdíl mezi těmito dvěma hodnotami není zanedbatelný, jedná se o 993 000 Kč za rok. (Podrobný přehled dalších údajů viz Tabulka 7)

Z těchto vážných finančních důvodů, by měl majitel farmy zvážit výstavbu skladovacích prostor. Pozemek, na který by mohla být hala situována, je ve vlastnictví majitele farmy. Jednalo by se o budovu o rozměrech 25 x 57 x 5,5 metrů a s odhadovanou kapacitou 2 671,88 tun obilí. Firma Borga vyčíslila cenu kompletní instalace haly na 2 633 000 Kč. Cena dodávky činí 2 195 000 Kč a montáže 438 000 Kč. V ceně dodání je obsaženo: dodání projektové dokumentace, dodání materiálu na místo výstavby, primární a sekundární ocelová konstrukce a zavětrování do 2. sněhové a větrové zóny, střešní a stěnové opláštění, klempířské výrobky, posuvná jednokřídlá vrata, vstupní dveře, prosvětlovací pásy na bočních stěnách a okapový systém. V ceně montáže je obsaženo: vykládka, montáž primární a sekundární konstrukce, montáž okapového systému a vstupních průchodů a další potřebná mechanizace. Doba životnosti investice/haly se počítá na 30 let a v daňové evidenci, by tato zemědělská budova patřila do 5. odpisové skupiny.

Částku 2 633 000 Kč samozřejmě není majitel firmy schopen hradit z vlastních zdrojů. Bude potřeba si vzít investiční úvěr. V poslední době banky nabízejí úvěry přímo určené podnikatelské sféře žadatelů i přímo určené zemědělským podnikatelům. Banky poskytují často úvěry, které jsou přizpůsobené žadateli nebo je nezveřejňují, jsou závislé na domluvě. Nejběžnější výše úroku, se kterou lze počítat činí 4 % p. a. a doba splatnosti úvěru, poskytnutého na vybudování nové skladovací haly, by moha být 15 let. Majitel firmy by se s bankou dohodl na stále stejné výši splátky (anuity) a bylo by použito složité úročení a vytvořen splátkový kalendář viz. Tabulka 8.

Z tabulky 8 lze vyčíst, kolik by firma zaplatila v rámci tohoto úvěru, a sice 3 552 224 Kč a z toho celková výše zaplacených úroků by činila 919 224 Kč. Dotace programu PRV jsou ve většině případů vypláceny zpětně a při získání dotace 50 % z ceny pořízení haly (2 633 000 Kč), posléze obdržíme 1 316 500 Kč. Firma XY tedy na skladovací halu Borga, určenou hlavně na skladování pšenice a ječmene, celkem vynaloží 2 235 724 Kč z vlastních zdrojů.

Tabulka 8: Splátkový kalendář (Kč)

Rok	PS jistiny	Úrok	Roční splátka	Úmor	KS jistiny
1	2 633 000	105 320	236 815	131 495	2 501 505
2	2 501 505	100 060	236 815	136 755	2 364 750
3	2 364 750	94 590	236 815	142 225	2 222 525
4	2 222 525	88 901	236 815	147 914	2 074 612
5	2 074 612	82 984	236 815	153 830	1 920 781
6	1 920 781	76 831	236 815	159 984	1 760 797
7	1 760 797	70 432	236 815	166 383	1 594 414
8	1 594 414	63 777	236 815	173 038	1 421 376
9	1 421 376	56 855	236 815	179 960	1 241 416
10	1 241 416	49 657	236 815	187 158	1 054 258
11	1 054 258	42 170	236 815	194 645	859 613
12	859 613	34 385	236 815	202 430	657 183
13	657 183	26 287	236 815	210 528	446 655
14	446 655	17 866	236 815	218 949	227 707
15	227 707	9 108	236 815	227 707	0
	919 224	3 552 224	2 633 000		

(Zdroj: Vlastní zpracování)

V tabulce 9 je vidět, ohodnocení investice Statickými ukazateli, které jsou vypočítány dle kapitoly 3.2.6 Metody hodnocení investic.

Tabulka 9: Hodnocení investice

Statické ukazatele	Hodnota	Jednotka
Celkový příjem z investice	51 932 601,00	Kč
Čistý celkový příjem z investice	49 299 601,00	Kč
Průměrné roční cash flow plynoucí z investice	1 731 086,70	Kč
Průměrná roční návratnost	65,75	%
Průměrná doba návratnosti	1,52	let

(Zdroj: Vlastní zpracování)

5.3.2 Pěstování škrobových brambor

Druhým návrhem na využití podnikatelské příležitosti s využitím dotací, je pěstování brambor na výrobu škrobu. Tato varianta byla navrhována z toho důvodu, jelikož o ní majitel farmy reálně uvažuje.

Pěstování brambor má svá specifika, tudíž je výhodou, že majitel má již letité zkušenosti s pěstováním brambor konzumních.

Na produkci škrobových brambor lze získat dotaci programu vázaného na produkci (VCP) a programu přechodných vnitrostátních podpor (PVP). Mimo jiné podnik na obhospodařovanou půdu dostane dotaci na plochu SAPS. Kalkulace nákladů a výnosů na jednici, je zpracována v tabulce 10.

Jelikož se velikost farmou obhospodařované plochy i nadále rozrůstá, neměl by mít majitel farmy v budoucnu problém, vzniklý vyčleněním 15 ha na pěstování škrobových brambor. Osazované hektary orné půdy by byly osázeny certifikovanou sadbou v množství 45 tun. Náklady na hektar škrobových brambor činí 92 105 Kč (viz Tabulka 10), celkové náklady by byly 1 381 575 Kč/15 ha.

Tabulka 10: Kalkulace RV - škrobové brambory

Ukazatel	Jednotky	Br. na výrobu škrobu
Výnos tržního zboží	t/ha	40
Spotřeba sadby	t/ha	3
Cena sadby	Kč/t	6 500
Náklady na sadbu	Kč/ha	19 500
Náklady na doplnění živin	Kč/ha	9 358
Náklady na ochranu	Kč/ha	7 941
Materiálové náklady celkem	Kč/ha	36 751
Osobní náklady	Kč/ha	2 900
Var. náklady na techniku	Kč/ha	8 000
Ostatní náklady	Kč/ha	7 655
Úplné vlastní náklady	Kč/ha	92 105
Úplné vlastní náklady	Kč/t	2 303
Výkupní cena	Kč/t	1 300
Dotace VCP	Kč/t	341,98
Dotace PVP	Kč/t	1 279,28
Dotace SAPS	Kč/t	105,88
Výnosy celkem	Kč/t	3 027,14
Zisk	Kč/t	724,51
Zisk	Kč/ha	28 980,47

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Výkupní cena, kterou podnik od odběratele obdrží, se liší dle množství vyrobeného škrobu (% škrobnatosti). Za škrobnatost brambor 20,6 % majitel obdrží 1 040 Kč/t. V případě nejlepší škrobnatosti (25 %) by obdržel majitel 1 560 Kč/t škrobových brambor. Ve výpočtech budeme počítat se střední hodnotou těchto extrémů, tedy se škrobnatostí 22,80 %, tzn. že ze 40 tun škrobových brambor získáme 9,12 tun škrobu s cenou 1 300 Kč/t brambor. Výnosy z tuny těchto brambor a dotacemi pak činí 3 027,14 Kč/t. Celkové výnosy by byly 1 816 282,01 a výsledkem hospodaření by byl zisk ve výši 434 707,01 Kč.

Kdyby na ploše (15 ha) byla, namísto škrobových brambor, vyseta například ozimá pšenice, majitel by dosáhl o 109 782,56 Kč menšího zisku.

Vzhledem k ne příliš vysokým počátečním nákladům, lze tento projekt realizovat bez přítomnosti cizích zdrojů resp. úvěrů.

6 Závěr a doporučení

Hlavním cílem této bakalářské práce, bylo vytvoření uceleného schématu dotační politiky agrárního sektoru České republiky, programového období 2014 – 2020. Dále pak zanalyzování struktury přijatých dotací a podpor podniku XY. V neposlední řadě, také nalezení vhodné podnikatelské investiční příležitosti, kde by majitel farmy mohl ještě některý z dotačních programů v budoucnu využít.

Tohoto cíle bylo dosaženo prostřednictvím šesti dílčích cílů, resp. vymezením a charakteristikou zemědělství a Společné zemědělské politiky, analýzou dotačních možností zemědělského podnikatele podnikajícího na území České republiky, vymezením Programu rozvoje venkova a dalších podpor, základní charakteristikou finančních možností podniku XY, analýzou vlivu dotací na prosperitu farmy a návrhem vhodné podnikatelské příležitosti se zapojením do některého z dotačních programů.

Nejprve byla na základě dostupných informací uskutečněna deskripce a bližší specifikace jednotlivých dotačních programů. Zároveň byla provedena podrobná charakterizace podmínek, které musí každý žadatel, resp. zemědělský podnikatel, splnit a k nim se zavázat, aby byla žádost přijata a dotace vyplacena. V průběhu studia jednotlivých dotačních titulů, bylo u některých programů zjištěno, že pro rok 2019 nebudou vypisovány. Mezi takové programy patří například program, Zlepšení životních podmínek skotu chovaného v systému chovu bez tržní produkce mléka, který projektově spadá k národním dotacím. Z tohoto důvodu nebyla navržena investice na pořízení KBPTM, konkrétně skotu plemene Galloway, která byla původně zamýšlena.

Další část práce byla věnována celkové charakterizaci podniku. Bylo specifikováno výrobní zaměření RV, které výrazně převyšuje příjmy z výroby živočišné, která je spíše využita pro vlastní spotřebu.

Majitel farmy nevede účetnictví, ale vede pouze daňovou evidenci, v této souvislosti, byly provedeny jen některé prvky finanční analýzy, především analýza struktury příjmů, výdajů a cash flow. Podnik byl především zanalyzován a poté bodově ohodnocen dle metodiky MZe, která posuzovala finanční zdraví podniku za období 2008 – 2018. Z výsledku šetření vyplynulo, že pokud by se posuzoval tento ukazatel za celé sledované období, podnik by spadl do nejvyšší kategorie A (podniky s nejlepším finančním zdravím). Tento ukazatel také využívá SZIF, k rozhodnutí o poskytnutí dotace PRV žadateli. Finanční zdraví se v tomto případě posuzuje pouze za poslední tři roky, které

bezprostředně předcházejí roku podání žádosti o dotaci. Výsledek finančního zdraví, posledních třech let podnikání, byl příznivý a podnik by stále splňoval podmínky dotace, jen by byl zařazen do nižší kategorie B.

Pokud by farma XY byla závislá jen na příjmech z vlastní činnosti, cash flow by se pohyboval pouze v záporných hodnotách. Příjmy by nebyly dostačující k pokrytí všech výdajů, ani k tvorbě zisku. Reálná situace farmy XY je ale jiná, díky přijatým dotacím je hodnota cash flow výrazně vyšší, než cash flow bez nich, a podnik vykazuje zisk. Za sledované období byly farmě vyplaceny dotace na plochu SAPS, Greenig, VCS, PVP, podpory od PGRLF a Vratka spotřební daně při nákupu nafty tzv. „Zelená nafta“.

Posledním dílčím cílem práce, bylo nalezení a zpracování nové podnikatelské příležitosti s využitím dotace. Majiteli farmy byly předloženy dva návrhy. První navrhovanou variantou byla výstavba skladovací zemědělské haly na obilí od společnosti Borga. V současné době podnik nedisponuje těmito skladovacími prostory a musí prodávat veškerý svůj objem produkce v době sklizně tzv. „ihned z pole“. Bylo zjištěno, že pokud by majitel mohl na nějakou dobu obilí uskladnit a prodal by ho až po několika měsících skladování (leden), výkupní cena obilí, by byla dvakrát vyšší než cena v době sklizně. Hala by samozřejmě nemohla být hrazena pouze z vlastních zdrojů firmy. Majitel by musel požádat o investiční bankovní úvěr se splatností 15 let. Je zde také možnost využití dotace z projektových opatření PRV, konkrétně dotace na zemědělské stavby ve výši 50 % ceny pořizované haly. Druhou variantou využití podnikatelské příležitosti je pěstování brambor na výrobu škrobu, kdy lze získat dotaci z programu VCP, PVP a dotaci na plochu SAPS.

Vybraný podnik je veden zkušeným majitelem, což mu přináší dlouhodobou prosperitu. Nicméně je stále zapotřebí přinášet nová optimalizační opatření, která by pomohla podniku do budoucna a zlepšila tak i jeho postavení na trhu. Takovými opatřeními mohou být i realizace těchto návrhů podnikatelských příležitostí.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Odborná literatura

- 1) ADAM, Pavlína. *Koncepce výzkumu, vývoje a inovací Ministerstva zemědělství na léta 2016-2022*. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2016. ISBN 978-80-7434-288-2.
- 2) *Daňové zákony 2018: úplná znění platná k 1.1.2018* [online], 2018. Praha: Grada [cit. 2019-01-17]. ISBN 978-80-271-0766-7.
- 3) DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK, 2013. *Daňová evidence podnikatelů ...* 2013. Praha: Grada. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-4624-1.
- 4) DVOŘÁKOVÁ, Dana. *Specifika účetnictví a oceňování v zemědělství*. 2. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. ISBN 978-80-7552-907-7
- 5) FREIBERG, František, 1994. *Cash-flow: Řízení likvidity*. 2. Praha: Management press. ISBN 80-85603-52-7.
- 6) KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTĚKER, 2013. *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady*. 2., rozšířené vydání. Praha. ISBN 978-80-247-4456-8.
- 7) LANDA, Martin. *Jak číst finanční výkazy*. Holandská 8, 639 00 Brno: Computer Press, 2008. ISBN 978-80-251-1994-5.
- 8) MÁČE, Miroslav, 2006. *Finanční analýza investičních projektů: praktické příklady a použití*. Praha: Grada. Finanční řízení. ISBN 80-247-1557-0.
- 9) *Metodika k provádění nařízení vlády č. 73/2015 Sb.,: o podmínkách poskytování plateb v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů* [online], 2018. Praha: Ministerstvo zemědělství [cit. 2019-03-09]. ISBN 978-80-7434-435-0. Dostupné z:
http://eagri.cz/public/web/file/579161/Metodika_N2K_2018.pdf
- 10) *Metodika k provádění nařízení vlády č. 74/2015 Sb.,: o podmínkách poskytování dotací na opatření Dobré životní podmínky zvířat* [online], 2018. Praha: Ministerstvo zemědělství [cit. 2019-03-09]. ISBN 978-80-7434-434-3.

Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/579185/Metodika_DZPZ_2018.pdf

- 11) *Metodika k provádění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů pro rok ...: o podmínkách provádění AEKO opatření* [online], 2015. Praha: Ministerstvo zemědělství [cit. 2019-03-09]. ISBN 978-80-7434-433-6. Dostupné z:
http://eagri.cz/public/web/file/579229/Metodika_AEKO_2018.pdf
- 12) *Metodika k provádění nařízení vlády č. 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství pro rok ..* [online], 2018. Praha: Ministerstvo zemědělství [cit. 2019-03-09]. ISBN 978-80-7434-432-9. Dostupné z:
http://eagri.cz/public/web/file/579173/Metodika_EZ_2018.pdf
- 13) *Metodika k provádění nařízení vlády č. 185/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření zalesňování zemědělské půdy a o změně některých souvisejících nařízení vlády pro rok ..* [online], 2018. Praha: Ministerstvo zemědělství [cit. 2019-03-09]. ISBN 978-80-7434-431-2. Dostupné z:
http://eagri.cz/public/web/file/579194/Metodika_zalesnovani_2018.pdf
- 14) MICHALČÁKOVÁ, Anna, Magda KOMÍNKOVÁ a Martin FARKAČ, 2015. Společná zemědělská politika EU v letech 2014-2020. *Informační příručka projektu AGRI ČR+*. Centrum pro studium demokracie a kultury, s. 1-54.
- 15) MLÁDKOVÁ A KOL. *Zemědělství 2015*. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2016. ISBN 978-80-7434-292-9.
- 16) NOVOTNÝ, Pavel, Věra RUBÁKOVÁ a Pavel HROUDA, 2018. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2018: úplná znění platná k 1.1.2018*. 20. Praha: Grada Publishing. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-0870-1.

- 17) SCHOLLEOVÁ, Hana, 2012. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 2. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-4004-1.
- 18) SKÁLOVÁ, Jana, 2018. *Podvojně účetnictví ...* Praha: Grada. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-0868-8.
- 19) SYNEK, Miloslav, 2011. *Manažerská ekonomika*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3494-1.
- 20) SYNEK, Miloslav, Heřman KOPKÁNĚ a Markéta KUBÁLKOVÁ, 2009. *Manažerské výpočty a ekonomická analýza*. V Praze: C.H. Beck. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-807-4001-543.
- 21) ŠTOHL, Pavel, 2013. *Daňová evidence 2013: praktický průvodce*. 4., aktualiz. vyd. Znojmo: Pavel Štohl. ISBN 978-80-87237-57-1.
- 22) VALACH, Josef, 2006. *Investiční rozhodování a dlouhodobé financování*. 2. Praha: Ekopress. ISBN 80-86929-01-9.
- 23) VAN ZANTEN, Boris T., Peter H. VERBURG a Maria ESPINOSA, 2014. *European agricultural landscapes, common agricultural policy and ecosystem services: a review*. Paris: Springer Paris, 1-13. DOI: 13593-013-0183. ISSN 1773-0155.
- 24) VOLTR, V., A. KUBAČÁK a M. HRUŠKA, 2018. *Výzkumná studie ÚZEI č. 116/2018: ÚZEI* [online]. Praha [cit. 2019-03-10]. ISBN 978-80-7271-233-5. Dostupné z: https://www.uzei.cz/data/usr_001_cz_soubory/studie_116_1.pdf

7.2 Internetové odkazy a ostatní literatura

- 1) *Agriculture and rural development: Rural development 2014-2020* [online], 2018. [cit. 2019-03-2]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020_en
- 2) *Businesscenter.cz: Podnikatel.cz* [online], 2018. 2018 [cit. 2019-02-10].
Dostupné z:
<https://business.center.cz/business/pravo/zakony/spotrebnidan/cast2.aspx>
- 3) *Celní správa: Zelená nafta v roce 2019* [online], 2019. [cit. 2019-02-10].
Dostupné z: https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebnidane/mineraly/Zelen%20nafta/Informace_19_06488.pdf
- 4) *EAGRI: Dotace* [online]. 2018 [cit. 2018-05-24]. Dostupné z:
<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/>
- 5) *EAgri.cz* [online], 2018. 2018 [cit. 2019-02-17]. Dostupné z:
<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/>
- 6) *EAgri.cz: Genetické zdroje* [online], 2018. [cit. 2019-02-28]. Dostupné z:
<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/geneticke-zdroje/>
- 7) *EAgri.cz: Metodická příručka k aktuálním podmínkám poskytování přímých plateb v České republice v roce 2018* [online], 2018. Odbor přímých plateb, MZe [cit. 2019-03-01]. Dostupné z:
http://eagri.cz/public/web/file/580657/_580630_846574_Metodicka_prirucka_PP_pro_rok_2018_final.pdf
- 8) *EAgri.cz: Průvodce zemědělce Kontrolou podmíněnosti platný pro rok 2017* [online], 2017. 2017 [cit. 2019-03-01]. Dostupné z:
http://eagri.cz/public/web/file/537882/Kontrola_podminenosti_2017_finalni_verze.pdf

- 9) EAgri.cz, 2018. *Eagri.cz: Program rozvoje venkova* [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/zakladni-informace/>
- 10) Eagri.cz: Operační program Rybářství na období 2014 - 2020, 2018. *Eagri.cz*[online]. 2018 [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/operacni-program-rybarstvi-na-obdobi-1>
- 11) Ekonomikon, 2018. *Ekonomikon* [online]. [cit. 2019-01-17]. Dostupné z: <https://www.ekonomikon.cz/ucto/evidence-ucto/>
- 12) *European Network for Rural Development: Rural Development Legislation*[online], 2017. [cit. 2019-02-14]. Dostupné z: https://enrd.ec.europa.eu/policy-in-action/rural-development-legislation_en
- 13) HOLÍKOVÁ, Petra, 2011. *Uctovani.net: Jasně a srozumitelně. Uctovani.net*[online]. 2011 [cit. 2019-01-24]. Dostupné z: <https://www.uctovani.net/clanky.php>
- 14) *IPodnikatel.cz: portál pro začínající podnikatele* [online], 2012. 2012 [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Financni-rizeni/vykaz-zisku-a-ztrat-jako-ukazatel-hospodarskeho-vysledku-podniku.html>
- 15) *METODIKA VÝPOČTU FINANČNÍHO ZDRAVÍ (FZ): SZIF* [online], 2018, 11 [cit. 2018-05-31]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/409515/Methodika_vypoctu_financniho_zdravi___6.kolo_prijmu_zadosti.pdf
- 16) POLÁČKOVÁ, Jana, Jan BOUDNÝ a a kol., 2010. *Metodika kalkulací nákladů a výnosů v zemědělství. úzei. ISBN 978-80-86671-75-8.*
- 17) *PGRLF, a. s.* [online], 2018. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <https://www.pgrlf.cz/2019/01/14/stanoveni-sazeb-podpor-pro-4-ctvrtleti-2018/>

- 18) *PGRLF, a. s.: Aktuální sazby podpor* [online], 2018 [cit. 2019-03-09].
Dostupné z: https://www.pgrlf.cz/wp-content/uploads/2018/04/Postup_vypoctu_sazeb_a_vyse_podpor-2018.pdf
- 19) *PGRLF, a. s.: Výpočet úrokové sazby* [online], 2018. 2018 [cit. 2019-03-09].
Dostupné z: <https://www.pgrlf.cz/programy/uvery-a-zajisteni/vypocet-urokove-sazby/>
- 20) *PGRLF, a. s.: Program Zemědělec* [online], 2018. 2018 [cit. 2019-03-09].
Dostupné z: <https://www.pgrlf.cz/programy/podpora-uveru/program-zemedelec/>
- 21) SIXTA, Mgr. Jan a Ing. Petr JÍLEK, 2019. *Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2019: na základě § 1, § 2, § 2d zákona č. 252/1997 Sb.*
- 22) *Státní zemědělský intervenční fond* [online], 2018. [cit. 2019-03-01].
Dostupné z:
https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/nepub/1515760676040/1543388859350.pdf
- 23) SZIF.cz: Státní zemědělský intervenční fond, 2018. *SZIF.cz: Státní zemědělský intervenční fond* [online]. [cit. 2019-03-09]. Dostupné z:
<https://www.szif.cz/cs/prv2014-m13#>
- 24) *SZIF.cz: Příručka pro žadatele, Jednotná žádost* [online], 2018. 2018 [cit. 2019-03-09]. Dostupné z:
https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fprv2014%2Fopatreni%2Fifa%2F1436968945956%2F1523860983759.pdf
- 25) *SZIF.cz* [online], 2018. 2018 [cit. 2019-03-09]. Dostupné z:
https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fprv2014%2F1536755599001.pdf

- 26) SZIF.cz: *PGRLF* [online], 2018. 2018 [cit. 2019-03-09]. Dostupné z:
https://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fnarodni_dotace%2Fpgrlf%2F1462865938899.pdf
- 27) SZIF.cz: *Společná organizace trhů* [online], 2018. [cit. 2019-03-10]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/spolecna-organizace-trhu>
- 28) *Uživatelská příručka k definici malých a středních podniků* [online], 2015. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2019-02-24]. ISBN 978-92-79-45316-8. Dostupné z: [https://www.agentura-api.org/wp-content/uploads/2016/06/Uživatelská-příručka-MSP.pdf](https://www.agentura-api.org/wp-content/uploads/2016/06/Uzivatelska-priručka-MSP.pdf)
- 29) *ZPRÁVA O STAVU ZEMĚDĚLSTVÍ ČR ZA ROK 2016: Zelená zpráva 2016* [online]. 2017 [cit. 2018-05-25]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/569334/ZZ16_V3.pdf

8 Přílohy

Odkazovaný seznam příloh viz přiložené CD

8.1 Příloha A: Přepočítávací koeficienty hospodářských zvířat na VDJ

8.2 Příloha B: PRV – Projektová opatření

8.3 Příloha C: Údaje a tabulky, ze kterých byly tvořeny výstupy vlastní práce